Vlaams Parlement

vergadering **C148**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 4 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ongerustheid over de middelen voor het deeltijds kunstonderwijs
– 1527 (2020-2021)
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van reaffectatie en dalende inschrijvingscijfers in het deeltijds kunstonderwijs
– 1583 (2020-2021)
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs
– 1668 (2020-2021)
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de beslissing van de Limburgse gouverneur om de buitenschoolse activiteiten stop te zetten en de gevolgen ervan op het deeltijds kunstonderwijs
– 1630 (2020-2021) 5

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de geschrapte graduaats-opleidingen van de Karel de Grote Hogeschool
– 1564 (2020-2021) 16

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het inschrijven van Nederlandse leerlingen in het Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem
– 1566 (2020-2021) 19

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de begeleidings-trajecten voor directeurs
– 1609 (2020-2021)
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het aanbieden van extracurriculaire opleidingen voor schooldirecteurs
– 1662 (2020-2021) 22

VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra middelen voor contactopsporing door de CLB's
– 1661 (2020-2021) 28

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vraag naar flexibeler voorwaarden voor het aanbieden van een tijdelijke andere opdracht
– 1664 (2020-2021) 33

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verbreding en verdieping van de exploratietool Columbus
– 1670 (2020-2021) 35

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ongerustheid over de middelen voor het deeltijds kunstonderwijs
– 1527 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gevolgen van reaffectatie en dalende inschrijvingscijfers in het deeltijds kunstonderwijs
– 1583 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs
– 1668 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de beslissing van de Limburgse gouverneur om de buitenschoolse activiteiten stop te zetten en de gevolgen ervan op het deeltijds kunstonderwijs
– 1630 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ook in het deeltijds kunstonderwijs (DKO) blijft bij de start van het tweede semester onzekerheid over hoe het volgend schooljaar verder moet. Koen De Roovere, directeur van Academie Noord, goed voor zo'n 1100 leerlingen, en bestuurslid van de directeurenvereniging DenkBeeld – de nieuwe naam van Codibel, die de belangen van de academies voor beeldende en audiovisuele kunsten behartigt –, uitte hieromtrent onlangs zijn bezorgdheid in enkele kranten.

Zoals bij het begin van het schooljaar al werd gesignaleerd, zullen de lagere inschrijvingsaantallen bij een ongewijzigd beleid ervoor zorgen dat veel academies voor hun financiering volgend jaar in nauwe schoentjes zullen terechtkomen. Docenten van het DKO zijn ongerust over hun toekomst, zeker de lesgevers zonder vaste benoeming.

In de coronacommissie van 13 november 2020, toen het DKO aan bod kwam, werd melding gemaakt van een algemene daling van 6 procent in het aantal inschrijvingen ten opzichte van 2019-2020, of zo'n 12.380 leerlingen minder. Zoals eerder al gezegd, zit de grootste daling bij de volwassen cursisten. Ook haken vooral cursisten uit financieel kwetsbare groepen en cursisten uit risicogroepen, zoals de 65-plussers, af.

Vlaanderenbreed verloren de academies een kwart tot een derde in de vierde graad en bij de specialisatiejaren. Het inschrijvingsgeld is aanzienlijk in die categorie, rond de 320 euro. Het zijn ook die studenten die de meeste omkadering krijgen, dus het meeste aantal lerarenuren. Tijdens diezelfde commissievergadering werd gevraagd om het urenpakket aan te passen door een ondergrens te bevriezen om te vermijden dat mensen uit het team worden gezet als gevolg van de grote terugval van leerlingen. De goedgekeurde resolutie verzwakte echter deze aanbeveling en roept de regering in 89° op om "de impact van de dalende inschrijvingen en

lesuren ten gevolge van de coronacrisis op de werkingsmiddelen te evalueren en na te gaan op welke manier daar een antwoord op gegeven kan worden".

Koen De Roovere drukte alvast de hoop uit dat de minister het aantal lerarenuren voor volgend jaar zou baseren op de financierbare leerlingen die in februari 2020 ingeschreven waren, en niet op die van februari 2021. Vanuit DenkBeeld vraagt men dan ook aan het kabinet een bevriezing van de urenpakketten voor de komende twee schooljaren.

Minister, u stelde dat de verdere onderhandelingen over de financiering met onder andere de directeursverenigingen Codibel/DenkBeeld en de Vereniging van directeurs van de academies muziek, woordkunst en dans (VerDi) nog lopende zijn. Wat is de stand van zaken? Wanneer zullen die gefinaliseerd worden zodat directies, personeel en cursisten perspectief hebben richting de start van volgend schooljaar? Zult u ingaan op de vraag om de leerlingenaantallen van februari 2020 ook voor het schooljaar 2021-2022 als maatstaf te nemen in plaats van die van de huidige februarimaand of om een ondergrens in het urenpakket te bevriezen?

De voorzitter: Mevrouw Beckers, u mag meteen uw tweede vraag stellen.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Op 21 januari besliste de gouverneur van Limburg, Jos Lantmeeters, alle buitenschoolse activiteiten stop te zetten in zeven gemeenten in Haspengouw. Concreet gaat het om Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Gingelom, Heers, Wellen, Borgloon en Alken. Op 24 januari volgden ook nog zes Noord-Limburgse gemeenten.

Deze maatregelen, zo las ik in de krant, werden genomen na overleg met de betrokken burgemeesters, de betrokken centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en het agentschap Zorg en Gezondheid. Dit gebeurde naar aanleiding van enkele uitbraken van het coronavirus in bepaalde Truiense scholen. Concreet betekent dit dat ook het deeltijds kunstonderwijs in de getroffen gemeenten niet fysiek meer doorgaat tot aan de krokusvakantie. Er is wel voorzien in afstandsonderwijs en men doet dat ook heel goed. Dit geldt ook voor de leerlingen die in scholen zitten waar op dit moment nog geen enkele coronabesmetting is vastgesteld, zoals bij mijn kinderen. Er is geen enkele coronabesmetting vastgesteld, maar alle buitenschoolse activiteiten voor min 12-jarigen zijn wel opgeschort tot aan de vakantie, wat toch een lange periode is.

Is er, vooraleer over te gaan tot deze drastische vrijheidsbeperkende maatregel voor kinderen onder de 12 jaar, overleg geweest met u of uw kabinet? Het DKO behoort immers tot uw bevoegdheid. Hoe evalueert u dit verbod op fysieke lessen in het DKO voor kinderen jonger dan 12 jaar? Zult u maatregelen nemen om het recht op onderwijs, ook op deeltijds kunstonderwijs, te garanderen?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Ook ik heb twee vragen die over het deeltijds kunstonderwijs gaan, een over de reaffectatie en de andere over de extra maatregelen in het DKO. Ik zal proberen om niet te veel in herhaling te vallen, maar ik wil wel mijn punt maken.

We moeten vaststellen dat het aantal inschrijvingen in het DKO gedaald is sinds dit schooljaar. Bij de volwassenen gaat het over een kwart tot een derde minder inschrijvingen tegenover vorig schooljaar. Minder inschrijvingen voor dit schooljaar betekent natuurlijk een afgeslankt aantal lesuren voor het daaropvolgende jaar. 1 februari is ondertussen voorbij, dé cruciale dag, de teldag. We zijn dan ook heel benieuwd naar de cijfers.

De bezorgdheid over het aantal lesuren en de omkadering kwam al aan bod in deze commissie, meer bepaald op 5 oktober 2020 stelde ik er een vraag om uitleg over. U antwoordde toen dat u het te vroeg vond om maatregelen te treffen, maar de situatie wel goed zou monitoren. Ondertussen is de Vlaamse reaffectatiecommissie, zoals aangekondigd in uw beleidsnota Onderwijs, sinds 1 september 2020 opnieuw operationeel. Hierover blijkt nogal wat commotie in het werkveld te zijn ontstaan.

De Vereniging van directeurs van de academies muziek, woordkunst en dans, VerDi, stelde onlangs een nota op met een overzicht van de knelpunten en gaf ook een aantal voorstellen tot actie mee. Zij vragen in de eerste plaats een betere en heldere communicatie over dit thema.

U begrijpt, minister, dat beide zaken voor heel wat onrust zorgen bij de academies. Zeker voor jonge leerkrachten die nog niet vastbenoemd zijn, zijn dit bijzonder onzekere tijden. Her en der moeten die leerkrachten hun plaats afstaan naar aanleiding van de reaffectatie en daarenboven dreigen ze nog eens het slachtoffer te worden als er straks minder lesuren toegekend worden.

Welke maatregelen zult u treffen om deze precaire situatie in het DKO aan te pakken? Ontving u ondertussen ook de nota van VerDi? Zo ja, wat is uw reactie op de concrete voorstellen? Gaat u in gesprek met hen? Welke 'quick wins' zijn er meteen te nemen?

Dan kom ik tot mijn vraag over de extra maatregelen voor het DKO. Zoals gezegd, heeft het coronavirus ons nog altijd in zijn greep. Op woensdag 27 januari werden daarom een aantal maatregelen voorgesteld inzake buitenschoolse activiteiten van jongeren. Jongeren en hun ouders moeten één buitenschoolse activiteit per week kiezen. Ook het deeltijds kunstonderwijs valt daar deels onder.

Specifiek voor het DKO worden de maatregelen die tot dan al van kracht waren, grotendeels behouden. Er waren al langer strenge protocollen die nauwgezet toegepast worden. De enige wijziging is dat bij de min-12-jarigen de groep beperkt wordt tot maximaal tien personen en dat activiteiten zoveel mogelijk buiten georganiseerd worden, wetende dat dit voor sommige activiteiten niet altijd mogelijk is. In dat geval kan de opleiding nog steeds binnen georganiseerd worden.

De Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) betreurt dat het deeltijds kunstonderwijs als enige onderwijssector over één kam wordt geschoren met de jeugd- en sportactiviteiten. De academie is geen hobbyclub, maar een onderwijsvorm met curricula, evaluaties en decretale verplichtingen. OVSG begrijpt dat elke sector een inspanning moet doen en had zelf een alternatief voorgesteld om bij leerlingen ouder dan 12 jaar over te gaan naar één-op-één-onderwijs. Zo wilden ze het doorlopen van de curricula veiligstellen binnen een coronaveilige omgeving. Ze betreuren dat dit voorstel het niet haalde, maar zijn tevreden dat lessen binnen kunnen blijven doorgaan. Musiceren of atelierwerking in de beeldende kunsten buitenshuis organiseren is immers geen realistisch alternatief, vooral niet in de winter.

De leerlingen zijn het kapitaal van de academie. Aangezien het niet om leerplichtonderwijs gaat, bepaalt het aantal leerlingen de omkadering en de organiseerbaarheid van de academie.

Voor veel leerkrachten die ook actief zijn in de cultuursector, is het DKO in deze barre tijden de enige vorm van inkomst.

Aangezien kinderen wegens overmacht, namelijk de beperkte keuze voor de buitenschoolse activiteiten, niet alle lessen zullen kunnen volgen, is er veel

onduidelijkheid over de gewettigde afwezigheid. Hoe moeten de academies hun leerlingen registreren?

Aangezien het DKO tot een diploma leidt en in sommige gevallen ook tot hoger onderwijs, zijn er door de nieuwe maatregelen ook veel vragen over de continuïteit van de leerloopbaan van de leerlingen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de leerloopbaan van de leerlingen niet onder druk komt te staan?

Minister, in de bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) gaf u aan dat er een globale daling was van 4 procent in het aantal inschrijvingen. Ik pleitte er toen al voor om de lokale verschillen en de verschillen tussen de verschillende domeinen niet uit het oog te verliezen. U zou de telling van 1 februari afwachten om verdere initiatieven te nemen inzake de omkadering van het schooljaar 2021-2022.

Is er al duidelijkheid over de exacte impact van corona op de inschrijvingen in het DKO?

Vanuit de aanbieders van DKO wordt een engagement gevraagd naar het schooljaar 2021-2022. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de sterk uitgebouwde DKO-scholen door corona niet genekt worden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik dank alle vier de vraagstellers. De problematiek van het deeltijds kunstonderwijs is mij natuurlijk niet totaal vreemd. De vertegenwoordigers maken ook deel uit van wat ik mijn onderwijsclub pleeg te noemen. Ik zie die eigenlijk op bijna wekelijkse basis, en ik weet ook dat er ongerustheid is met betrekking tot de impact van corona op de omkadering. Ik heb mijn administratie ook gevraagd om de impact van corona en de gesignaleerde problemen te objectiveren, zodat ik gerichte maatregelen kan nemen.

Op grond van de telling, de cijfers tot en met 1 februari, is globaal gezien het aantal regelmatige leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs tegenover het vorige schooljaar gedaald met 3,5 procent. Dat is relatief gezien een goed cijfer, denk ik. Maar dat cijfer verhult natuurlijk 'outliers'. Er zijn wel wat verschillen per domein, per leeftijdscategorie, per regio. Maar die geven op dit ogenblik nog geen eenduidig beeld. De verschillen tussen academies zijn groot. Opvallend daarbij is dat de leerlingendaling niet altijd leidt tot dezelfde procentuele evolutie op de omkadering. De vraag stelt zich of dit door corona is of eventueel een effect is van de uitrol van het nieuwe DKO-decreet.

Ik wil daarom ook niet over één nacht ijs gaan en we bekijken op dit ogenblik welke maatregelen voor het deeltijds kunstonderwijs nodig zijn. Ik ontving verschillende documenten ter inspiratie, van onder andere VerDi, maar ook van andere organisaties. Ik neem die voorstellen mee in de discussie en zal in dialoog blijven gaan met het veld.

Er zijn inderdaad ook vragen gesteld over de Vlaamse reaffectatiecommissie. Die maakt elk jaar een verslag op van haar werking. Als daar in het komende verslag knelpunten in naar voor zouden komen, zal ik die ook zeker opnemen en ter zake maatregelen nemen.

Omdat ik wilde vermijden dat er verschillende lokale regelingen naast elkaar zouden bestaan in verband met buitenschoolse activiteiten – want dat was echt wel aan het groeien –, heb ik samen met minister Dalle gezorgd voor een duidelijk kader. Daarbij kwamen we vooral tegemoet aan de ongerustheid van de virologen, met de bedoeling om het reguliere onderwijs maximaal te vrijwaren. De virologen drongen echt aan op een meer generieke, algemene regeling, ter beperking van

de contacten. Ik heb die mogelijkheid wel aangegrepen om te zeggen dat we moeten stoppen met altijd een negatief en soms een tikje deprimerend verhaal te brengen van almaar meer verstrengingen. Kunnen we dat ook niet in één beweging doen? Dan zorgen we voor wat openheid richting de 12- tot 18-jarigen. Zo wordt dit een verhaal van meer billijkheid. Dat was de bedoeling.

We wilden dus de virologische impact verminderen. Enerzijds had je de min 12-jarigen, die daarvoor alle contacten hadden. En ik wilde dat natuurlijk graag zo houden, maar je zag dat verschillende lokale besturen elk hun eigen weg aan het gaan waren, al dan niet met soms veel verregaandere beslissingen en beperkingen dan wij voorzien hadden. En er was de combinatie met de bezorgdheid van de virologen.

Dit voor het geval er al een mogelijkheid was om toch enige versoepeling mogelijk te maken voor de 12- tot 18-jarigen, zodat die eindelijk wat perspectief konden krijgen. Want we zien toch wat verontrustende cijfers over het mentaal welzijn en het gebrek aan leermotivatie, heel specifiek bij de jongeren van de tweede en derde graad. Dat is er veel minder bij de kinderen uit het basisonderwijs, waar je in sommige gevallen zelfs meer leermotivatie hebt. Dat zal ook te maken hebben met het gegeven dat zij zich wat geprivilegieerd hebben geweten inzake school-opening, maar ook op het vlak van buitenschoolse activiteiten. Ik denk dat ook bij kinderen dat besef er wel is. Daar zijn dus minder problemen inzake leermotivatie dan bij de tweede en derde graad secundair onderwijs. Ik vond het toch essentieel dat we daar opnieuw wat perspectieven kunnen creëren, ook al is dat natuurlijk met sterk beperkende maatregelen. Het is wat het is, en er is dan toch terug wat hoop en perspectief, ook voor die leeftijdsgroep.

Het was normaal gezien niet de bedoeling dat we daar onmiddellijk communicatie rond zouden voeren, om eerst een en ander nog wat duidelijker te kunnen fine-tunen. Maar dat is anders gelopen. Soms waren er ook wel wat felle reacties vanuit de hoek van het deeltijds kunstonderwijs, omdat je sommige uitspraken zou kunnen begrijpen alsof de activiteiten in het kader van het deeltijds kunstonderwijs ook maar als een soort hobby worden opgevat. Dat was natuurlijk niet de intentie. Ik denk niet dat ik mij daaraan bezondigd heb, maar er was kritiek ten aanzien van een aantal uitspraken, misschien van minister Dalle. Maar ter zijner verdediging: dat was en is nog altijd de virologische ratio, namelijk het aantal activiteiten buiten de reguliere lestijd beperken. Dat werd dan ineens opgevat alsof het allemaal hobby's zijn. Dat is natuurlijk niet waar. Het is absoluut een onderscheiden aanbod. Het deeltijds kunstonderwijs is volwaardig onderwijs, dat zijn opleidingen die leiden tot een diploma, en er wordt ook geëxamineerd. Dat is dus niet zomaar vrijblijvend hobbyisme, integendeel. Ik zag dan op woensdagmiddag mijn onderwijsclub en de mensen van het deeltijds kunstonderwijs, dus ik heb daags nadien met hen besproken dat voor het deeltijds kunstonderwijs de impact van de genomen maatregelen beperkt is. Het gaat enkel over de beperking van het aantal deelnemers in het deeltijds kunstonderwijs tot tien, en dit voor de min-12-jarigen.

Veel van die activiteiten gaan door in beperktere groepen. Er zijn uitzonderingen, maar in het deeltijds kunstonderwijs is het bij de min-12-jarigen niet bepaald de regel dat het om groepen gaat groter dan twaalf. Maar er is wel sowieso een impact. Anderzijds is er voor de plus-12-jarigen geen impact. Daar heb ik heel duidelijk gezegd, en toen ook afgesproken met virologen, dat ik absoluut wil dat het deeltijds kunstonderwijs zijn uitzonderingssituatie blijft behouden en dat daar niets aan wijzigt. Ik heb daar 's avonds zelfs nog met de premier en met de virologen over gebeld. En dat is in die zin ook bevestigd. Dus ik heb dat daags nadien ook kunnen bevestigen, in samenspraak met het onderwijsveld.

Wat de registratie betreft van leerlingen die vanwege de keuze voor een andere buitenschoolse activiteit het DKO tijdelijk niet kunnen volgen, stelt er zich geen

probleem voor de academies. Die leerlingen zijn gewettigd afwezig en die hebben een specifieke code waarmee ze geregistreerd worden, code C. Dat is een specifieke code naar aanleiding van het coronavirus. Dat is een gewettigde afwezigheid wegens overmacht.

De fysieke sluiting van enkele Limburgse academies en vestigingsplaatsen is afhankelijk van lokale situaties. Een lokale uitbraak van het virus in een school kan vereisen dat bijkomende maatregelen worden genomen. Wij hebben daartoe de draaiboeken uitgetekend, maar het is altijd een lokale appreciatiebevoegdheid. Lokale situaties verschillen altijd.

Zeker in het kader van het Britse virus denk ik dat de slinger toch een beetje is doorgeslagen. Maar dat is des mensen. De lokale besturen moeten onder heel grote druk beslissingen nemen. De media staan in hun nek te hijgen, terwijl je ook nog reacties krijgt van bezorgde ouders. Ik snap dat allemaal wel.

Ik zie ook dat de slinger een beetje aan het terugkeren is. De mediafocus wijzigt ook week na week. Wij stonden gedurende een week onder totale druk. Dan krijg je berichten allerhande van 'sluiten hier' en 'sluiten ginder' en 'schandalig dat de scholen nog open zijn'. Nu gaat dat een beetje liggen.

Ik geef zijdelings mee dat wij vandaag op quasi uurbasis op de hoogte worden gehouden. Nu zijn er 27 scholen gesloten. Vorige week waren het er meer dan 40. Je ziet dus dat een en ander wat terugkeert, maar opnieuw: dat is allemaal des mensen. Je moet er maar voor staan om lokaal die beslissing te nemen, gelet op die grote druk.

Wij vragen wel om de protocollen grondig te bekijken. In het kader van de communicatie over de CLB-cijfers hebben wij dat gisteren nog eens gedaan. Er is een beslissingsboom. Het staat heel duidelijk gestipuleerd met wie je waarover moet overleggen. Maar ga er dan ook niet over.

Ik ben aan het afwijken van al wat hier was voorbereid.

Tot slot: dat academies afstandsonderwijs organiseren betekent dat zij het recht op onderwijs van hun leerlingen ernstig nemen. Zij stellen zich daar op zoals een onderwijsinstelling. Dat vind ik prima. Ik ga ervan uit dat dat op dat moment het maximaal haalbare is, gezien de crisissituatie in de regio, en dan nog eens rekening houdend met de gezondheids- en veiligheidsrisico's. Als dat voor een beperkte periode is, valt dat allemaal nog wel te begrijpen. Dat valt allemaal wel terug in zijn plooi. Finaal komt alles goed.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik hoop dat alles goed komt.

Voor wat betreft mijn eerste vraag begrijp ik dat u de situatie verder zult bekijken. Ook omdat er zulke grote regionale verschillen zijn, qua leeftijd, enzovoort. Ik meen uit uw antwoord te hebben begrepen dat u de suggestie van de vereniging van directeurs om toch de middelen te vrijwaren niet ongenegen bent.

Voor wat betreft de sluiting van het DKO vind ik het heel goed dat u samen met minister Dalle ervoor hebt geijverd om ook perspectief te bieden aan de 12- tot 18-jarigen. Dat is absoluut een goede zaak. U zegt zelf dat we generieke, algemene regels hebben uitgedacht omdat anders de ene bestuurder het zus gaat doen en de andere zo. Dat is naar mijn aanvoelen exact wat hier in delen van mijn provincie is gebeurd: de provinciegouverneur is in een autoritaire kramp geschoten en is een soort van dingen beginnen aan te kondigen. Ik vind dat heel jammer want er is overgereageerd.

Ik heb mijn dochter afgeluisterd tijdens de digitale notenleer. De juf vroeg of er iemand in de getroffen scholen zat. Niemand zat in een van die getroffen scholen. De kinderen van die getroffen scholen zaten natuurlijk sowieso in quarantaine. Zij kwamen niet meer naar het DKO. De gitaarles bijvoorbeeld gaat door met vier kinderen. Ik snap niet dat er dan zo moet worden overgereageerd.

Ik sluit mij aan bij uw hulde voor het feit dat ze meteen op afstandsonderwijs zijn overgeschakeld. Ze nemen hun taak heel ernstig. Alle hulde voor het DKO op dat vlak. Maar ik vind het toch erg dat er systemen worden uitgedacht, dat u daar samen met uw onderwijsclub en minister Dalle heel veel tijd in steekt, om dingen uit te denken, beslissingsbomen en draaiboeken, en dat er dan toch lokale bestuurders zijn die vinden dat ze heiliger moeten zijn dan de paus, bij wijze van spreken. Het zijn dan toch onze kinderen, in dit geval letterlijk mijn kinderen, die er het slachtoffer van zijn geworden.

Ik zou toch graag hebben dat dat in de toekomst wordt vermeden. Ik vind het heel goed dat u niet bent meegegaan in die hysterie rond de Britse variant en dat u voet bij stuk hebt gehouden, voor het welzijn van de kinderen van de tweede en derde graad, zoals u zelf ook aangaf. Ik denk dat de mensen die die beslissingen nemen niet goed inzien welke impact dit heeft, niet alleen op de leerkansen van onze kinderen, maar ook op het sociale en emotionele welzijn.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik vind het goed dat er wordt gedacht aan een objectivering van de cijfers. Het is heel belangrijk om na te gaan wat er precies aan de hand is. Want ik merk inderdaad ook wel dat mensen in sommige situaties wellicht door corona de weg naar het deeltijds kunstonderwijs hebben gevonden. Als ik lokaal kijk, zie ik dat heel veel mensen zich in september 2020 als nieuwe leerling hebben ingeschreven in onze academie. Maar aan de andere kant zijn er ook heel wat leerlingen die afscheid hebben genomen. Zij waren teleurgesteld en zeiden: "We betalen toch wel ongeveer 300 euro voor de lessen en we hebben er slechts heel weinig van genoten." Zij vroegen mij letterlijk: "Kunt u garanderen dat het DKO openblijft?" Maar we hebben geen glazen bol, ik kon dat dus niet. We merken dus wel dat er daar een verschuiving gebeurt. Het aantal leerlingen is misschien behouden gebleven, maar er is mogelijk wel een effect op de omkadering. Nieuwe leerlingen die starten in het eerste jaar, zijn misschien minder omkaderd in vergelijking met de hogere graden. Die effecten moeten we toch heel duidelijk in kaart brengen. Ik kijk alvast hoopvol uit naar wat die cijfers ons kunnen vertellen.

U hebt weinig antwoorden gegeven rond de reaffectatie. Ik ga nog even in op de punten die VerDi zelf als belangrijk aanhaalde en ook op de punten waarover er het best eens wordt nagedacht en die moeten worden aangepakt. Eén, de impact van de reaffectatie op de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs is heel groot. Want als een leerkracht gereaffecteerd wordt naar een academie, betekent dat heel vaak dat hij of zij ook nog aan het werk is in een andere academie. Dan moeten uren opnieuw worden ingesteld en moeten leerlingen wisselen, wat niet altijd past. Voor de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs is dat een grote uitdaging. Hoe kunnen we daar op een andere manier mee omgaan?

Twee, er is een spreidstand tussen de competenties van een personeelslid en de verwachte competenties in een specifieke lokale context. Ik geef een voorbeeld. In onze academie hebben we een hele sterke samenwerking met een instelling voor mensen met een beperking. Zij volgen via bestaande trajecten lessen in onze academie. Het gaat om leerlingen met specifieke zorgnoden. We hebben leerkrachten die daarvoor de nodige vaardigheden hebben. Zij hebben zich daarin gespecialiseerd. Maar als er dan iemand anders wordt gereaffecteerd in die uren,

die die vaardigheden niet heeft, dan heb je een probleem. Dat moeten we meenemen: die specifieke vaardigheden zijn niet altijd meegenomen in de functieprofielen of in de voorwaarden om iemand te reaffecteren. In elk geval kan een reaffectatie nooit een vervangingsmiddel zijn voor evaluatie. Jammer genoeg gebeurt dat nu soms. Maar ik neem aan dat het ook wordt meegenomen in de plannen die op tafel liggen rond de vaste benoemingen en de evaluaties, zodat daar binnen het deeltijds kunstonderwijs werk van wordt gemaakt?

Ten slotte, de vraag naar een goede communicatie. Nu gebeurt het heel vaak dat die heel onpersoonlijk verloopt, via een brief waar de school soms zelfs helemaal niets van afweet. Er is dus aandacht nodig voor een goede communicatie. Ook de boventalligheid mag transparanter: scholen moeten daar meer informatie over krijgen. Kunt u daarover mee rond de tafel gaan zitten met het veld?

Wat het kader naar aanleiding van de genomen maatregelen rond covid betreft, snap ik volledig dat er moest worden tegemoetgekomen aan de onrust die er leeft en dat we er alles aan moeten doen om het leerplichtonderwijs open te houden. U geeft aan dat de leermotivatie in het basisonderwijs niet onder druk staat. Ik hoor daar toch heel diverse signalen over: sommige leerlingen hebben echt wel nood aan iets anders dan altijd maar in de klas zitten.

Dus het deeltijds kunstonderwijs is daar zeker gepast. Zelfs andere activiteiten of hobby's zijn daar een gepast antwoord op.

Minister, het moet me even van het hart, we hebben over alle partijen heen in de corona-aanbevelingen goedgekeurd dat we aandacht zouden hebben voor alle onderwijsniveaus. Het DKO zit daar ook tussen. De impact van de extra maatregelen op het deeltijds kunstonderwijs was toch heel groot. De zorg is dat men eigenlijk een beslissing heeft genomen – dat was nodig, daar gaat het niet over – met een impact op het DKO. Op de vragen die gesteld werden, kon nog geen antwoord worden gegeven.

U geeft aan dat de leerlingen gewettigd afwezig kunnen zijn, dat is al een eerste iets. Inzake evaluatie zullen we nog enkele stappen moeten zetten, wellicht via een coronadecreet. Wat het afstandsonderwijs betreft, leg ik graag de link met deze ochtend. Als we de scholen willen stimuleren om dat afstandsonderwijs mogelijk te maken, moeten we in de nodige middelen voorzien en hen ondersteunen in die digitale ontwikkeling.

Sommige leerlingen volgen lessen in verschillende academies. Dat kan. Men kan notenleer volgen in academie X en een instrument leren bespelen in academie Y. Daar zijn vragen over. Blijft dat mogelijk? Moet er een aparte regeling komen?

Wat met de kwalificatie van die onderdelen waarbij men collega's of medeleerlingen nodig heeft? Ik denk aan samenspel en koor die toch ook wel onder druk staan.

Dat zijn mijn specifieke concrete vragen waar ook het veld graag een antwoord op krijgt.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Voorzitter, de financiering van het DKO in coronatijden blijft grote ongerustheid veroorzaken. Er zijn immers minder inschrijvingen. Ik maak van de gelegenheid gebruik om me aan te sluiten bij het pleidooi voor een bevriezing van de lesuren voor cursisten en voor omkadering op het niveau van de telling van februari 2020, dus vóór corona, zodat er geen te grote impact is voor volgend schooljaar. U moet daar zo snel mogelijk duidelijkheid over geven. Ik begrijp dat u naar de cijfers wilt kijken, maar het zou voor heel wat rust zorgen bij de mensen die vandaag het beste van zichzelf geven in het DKO.

Er is een nieuwe regeling voor buitenschoolse activiteiten voor min-12-jarigen. Alle begrip daarvoor. Regel één: groepen van maximaal twintig. Regel twee: maximaal buiten. Voor het DKO is er toch nog mogelijkheid om binnen activiteiten te organiseren. Regel drie: maximaal één hobby. Over dat laatste bestaat nog heel veel onduidelijkheid op het terrein.

Ik hoor leerkrachten die stellen dat DKO geen hobby is, maar onderwijs. Men kan er blijven komen en men kan er nog een activiteit naast doen. Ik begrijp dat u gecommuniceerd hebt dat DKO geen hobby is, het is inderdaad gewoon onderwijs. Het leidt tot een diploma. Ik denk dat het toch belangrijk is dat u in de verf zet dat de leerlingen maar één activiteit kunnen kiezen. Ze kunnen niet de muziekschool combineren met de basketbalclub. Het is geen verwijt naar u, minister. Ik hoor gewoon van heel veel leerkrachten en ouders dat dko geen hobby is en dat ze de basket er nog kunnen bijnemen. Kunt u nog eens bevestigen dat er maar één hobby mag zijn, of dat nu DKO is of niet? Kunt u dat bij de directies en leerkrachten nog eens in de verf zetten? Ik vrees dat daar nog een en ander misloopt.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Dank u wel, collega's, voor de vragen en uiteraard, minister, voor de antwoorden. Er is al veel gezegd, dus ik ga dat niet nog eens herhalen. Ik had deze discussie liever een paar weken later gevoerd. Ik heb vorige week een schriftelijke vraag ingediend voor de februaritelling om wat zicht te krijgen op de exacte cijfers, op de exacte mate waarin er ingeschreven is in de verschillende groepen en in de verschillende leeftijden.

U hebt zelf aangegeven, minister: momenteel hebben we zicht op een vermindering of een daling van inschrijvingen van 3,85 procent, maar dat is natuurlijk een gemiddelde. U geeft zelf ook aan dat het heel specifiek is voor de verschillende academies, dat er grote verschillen zijn, ook in leeftijdsgroepen en dergelijke meer. Om heel accuraat aan de slag te gaan met wat we nu wel of niet gaan doen, in welke mate bepaalde bezorgdheden al dan niet terecht zijn, denk ik dat we die cijfers nodig hebben.

Ik hoor de bezorgdheid van collega Vandromme over de reaffectaties, in de mate dat niet iedereen zomaar in de plaats van iemand anders gezet kan worden, zeker niet als het voor die inclusieve onderwijsvorm gaat. Dat is zeker terecht, maar natuurlijk moeten we eerst ook kijken op basis van de feiten over hoeveel reaffectaties het gaat en welke mensen effectief op welke plaatsen terechtkomen. Ik denk, minister, dat hier een heel grondige en gedetailleerde oefening op u staat te wachten. Mijn vraag is om dat vooral heel goed te monitoren en heel specifiek een aantal maatregelen te nemen. Die moeten daarom niet generiek genomen worden, maar kunnen zich toe-enten op bepaalde academies. Ik weet niet in welke mate dat mogelijk is, maar het zou een mooie oefening kunnen zijn.

Een tweede aspect waar ik even op terug wil komen, betreft de maatregelen die genomen zijn om maximaal te kunnen deelnemen aan het deeltijds kunstonderwijs (DKO). Sowieso omdat er andere keuzes worden gemaakt, zijn er ook veel afwezigheden. U hebt gezegd dat die afwezigheden op zich geen probleem zijn, maar - collega Vandromme heeft het ook even aangehaald in haar vraagstelling – er zijn natuurlijk bepaalde doelstellingen te bereiken. Er zijn bepaalde kinderen die echt naar de eindexamens toegaan. Hoe gaat die impact worden meegenomen? Gaan daar bepaalde richtlijnen komen over hoe ze daarmee om kunnen gaan of zegt u: dat is de autonomie, de wijsheid van de school om daar op een juiste manier mee om te gaan en te zorgen dat de kinderen die doorstromen, dat ook op een gegronde manier kunnen doen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me even bij dit debat aansluiten, eigenlijk bij de laatste vraagstelling. Om te beginnen, minister, wil ik u ook zeker danken dat u samen met minister Dalle alles op alles hebt gezet om, terwijl er een opbod was om alle activiteiten voor kinderen en jongeren af te bouwen, net meer ruimte te bieden voor kinderen, ook van plus-12-jaar, maar anderzijds ook de ruimte te laten voor kinderen van min-12 jaar, om naast hun schoolse activiteiten ook nog andere activiteiten te doen. Het is cruciaal, dat hebben verschillende cijfers al aangetoond, dat kinderen en jongeren uitlaatkleppen hebben, ook naast het onderwijs, in hun ontwikkeling.

Daar komt een aantal maatregelen bij kijken. U hebt duidelijk toegelicht dat ook op het DKO extra inspanningen worden gevraagd. Ik sluit me zeker ook aan bij de vraagstelling van de collega's ten aanzien van de financiering en organisatie van het DKO om daar ook de nodige aandacht voor te hebben.

Maar ik zou graag ook vanuit het kindperspectief de zaak willen bekijken. We weten dat kinderen en jongeren de keuze moeten maken voor een activiteit en dat er daardoor concurrentie komt tussen hun buitenschoolse activiteiten – de sportclub of de jeugdbeweging enerzijds of anderzijds het DKO. Wat heel sterk meespeelt, is het verhaal dat je bij het DKO bijvoorbeeld werkt voor een diploma en dat men eventueel schrik heeft dat men geen diploma zal behalen. Dat zet natuurlijk een extra druk, ook op de kinderen. Ik zou willen vragen welke stappen we nog extra zouden kunnen ondernemen om die druk weg te nemen, want dat is niet gezond. Dat is niet terecht en ik denk dat het ook niet positief is voor de motivering voor de voortzetting van een opleiding in het DKO. Ik ben heel blij, minister, dat u al duidelijk aangeeft dat men wettig afwezig kan zijn. Het gaat hier heel uitdrukkelijk over een tijdelijke maatregel en ik hoop dat we daar zo spoedig mogelijk ook terug los van kunnen komen.

Het is goed dat zij wettig afwezig kunnen zijn, maar de druk blijft natuurlijk: 'Wat als ik een, twee, drie of vier weken de lessen niet volg, welke achterstand ga ik krijgen in bijvoorbeeld het beoefenen van mijn instrument?'

Op welke manier kan er toch voor gezorgd worden dat die achterstand niet gecreëerd wordt en/of hoe kan die achterstand gecompenseerd worden of hoe kan er eventueel toch rekening mee gehouden worden in de kwalificatie? Want een kind mag daardoor zijn of haar jaar niet verliezen en, zoals ik daarnet aangaf, gedemotiveerd raken om zich in te spannen in de toekomst of om zich verder in te zetten voor deze mooie hobby. Ik noem het een hobby, want het is uiteraard een buitenschoolse activiteit, maar ik besef heel goed dat het kunstonderwijs in dezen inderdaad ook een onderwijsinstelling is met leerdoelen. Ik denk dat er alle belang bij is dat we iedereen motiveren om zich ervoor te blijven inzetten, maar dat mag op dit moment geen druk zetten op de kinderen en jongeren.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik sta er natuurlijk wel voor open en we gaan er ook mee aan de slag, met de verschillende vragen en bezorgdheden vanuit het DKO, maar net zozeer vanuit de Centra voor Basiseducatie (CBE's) en de Centra voor Volwassenonderwijs (CVO's), met betrekking tot de impact van de coronacrisis op de financiering van hun instellingen, namelijk het gegeven dat het slechte jaar 2020 doorgerekend wordt in hun toekomstige financiering. We hebben dus nog even tijd, maar dat maakt wel dat we er vaart achter zetten om die discussie te kunnen doen landen. Nu hebben we tenminste objectieve criteria. Ik heb ook wel wat relancemiddelen ter beschikking, maar we zullen wel een billijke regeling moeten kunnen treffen.

Twee, wat betreft de reaffectatiecommissie, snap ik natuurlijk dat dat voor het DKO nog een grotere impact heeft, in die zin dat – en opnieuw, dat is des mensen –

een leraar in het DKO nog meer bepalend is voor de instroom dan in het leergericht onderwijs natuurlijk. Dat maakt dat, als er een verschuiving gebeurt, die impact en de reacties dan ook wel feller zijn. Door de reaffectaties van vastbenoemde personeelsleden, die een vereist bekwaamheidsbewijs hadden toegewezen aan academies en die een andere invulling gaven aan het vak, moeten creatieve projecten of populaire leerkrachten schuiven voor vastbenoemde leraren. Dat systeem wordt ook regelmatig in vraag gesteld, maar ik vraag dan ook wel: doe eens de tegenproef. Wat als je niet werkt met een reaffectatiesysteem? Dat wil dan zeggen dat je leerkrachten de facto voltijds gaat betalen voor het verrichten van deeltijdse prestaties, als er al prestaties verricht worden. Dat is natuurlijk ook een van de uitwassen van het systeem. Het is ook zo dat de onderwijsinstellingen in kwestie ook wel weten welke risico's er zijn. Ze kunnen diegenen die in die situatie verkeren, ook wel degelijk wijzen op de mogelijke risico's. Het hoeft helemaal niet zo te zijn dat men totaal uit de lucht komt gevallen. Dat is ook niet zo.

Wat vervolgens heel de discussie betreft met betrekking tot de regeling voor de buitenschoolse activiteiten; is de virologische logica betrekkelijk eenvoudig. Dat heb ik ook gezegd. Dat heeft niets te maken met iets al dan niet te kwalificeren als hobby. Het gaat om beperkte contacten buiten de reguliere lesuren, net om die reguliere lesuren maximaal te vrijwaren. Dat is een eenvoudige ratio. Geef dus alstublieft geen aanleiding tot die engineering en tot het zoeken naar de achterpoortjes. Kunnen we misschien met z'n allen gewoon de verantwoordelijkheid nemen en gewoon ook aan de familietafel schuiven – ik heb dat ook gedaan, de kinderen mee de verantwoordelijkheid geven – om te zeggen: 'Dat dient wel ergens toe dat we die contacten beperken. Dat dient wel ergens toe, namelijk dat we dan ook met zijn allen sneller van deze miserie verlost zijn.' Als je kinderen in zo'n beslissingsproces meeneemt, zodat ze zelf keuzes kunnen maken, dan hoeft dat allemaal ook niet zo dramatisch te zijn. Maar dat heeft natuurlijk wel een impact en dat is verschrikkelijk ambetant, dat weet ik.

Laat ons nu niet beginnen met vragen als: als je in twee verschillende instellingen voor deeltijds kunstonderwijs zit, mag dat dan wel? Natuurlijk mag dat niet. Dat is volledig tegen de virologische ratio in. Daar ga ik zelfs niet dieper op in, op die vraagstelling. Dat is hetzelfde als wanneer je in twee verschillende sportclubs zou zitten, ook al is dat dezelfde sporttak. Het gaat hem over het feit dat je de contacten beperkt en dat je dus ook de contacten met verschillende bubbels minimaliseert. Dat is de ratio.

Laat ons hopen dat dat zo snel mogelijk verdwijnt en dat het allemaal zeer tijdelijk is. Ik zal er altijd aan blijven trekken en sleuren om zoveel mogelijk mogelijk te maken. En dan zie je dat we soms wel tot compromissen komen, maar dat zijn onderhandelingen. Dat zijn echt pure onderhandelingen. De virologen – en ik begrijp dat ook – hadden gezegd: 'We doen alles dicht voor min-12, geen buitenschoolse activiteiten meer.' En dan kom je inderdaad op grond van onderhandelingen tot zo'n compromis, waarbij je wat geeft en wat neemt. Maar ik vind het verdedigbaar, gelet op de verschillende doelstellingen die op tafel lagen.

We proberen maximaal duidelijk te communiceren via Schooldirect. Op woensdagavond heb ik nog mee de redactie gedaan van de communicatie op Schooldirect, ook met betrekking tot deeltijds kunstonderwijs. Het antwoord op verschillende vragen die worden gesteld, zit ook vervat in onze communicatie op Schooldirect. Daarbij vragen we inderdaad om met betrekking tot de evaluatie enige soepelheid aan de dag te leggen. Probeer zo maximaal mogelijk via afstand wat alternatieven te bieden, maar leg daarnaast soepelheid aan de dag, voor zover we dat überhaupt moeten meegeven en er niet een automatische reflex is vanuit de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs om dat spontaan te doen. We hebben ook dat voor de zekerheid nog eens meegegeven.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Bedankt, minister. Ik deel ook de bezorgdheid. Het is niet alleen het deeltijds kunstonderwijs, maar ook het CVO, zoals u zelf ook aangaf. Ik zou dus toch willen vragen om er niet te lang mee te wachten. De lesgevers in het deeltijds kunstonderwijs, maar ook bij het CVO, zijn natuurlijk ongerust. Daar heerst onrust. Het zou dus goed zijn, als u die mensen hoop en perspectief zou kunnen geven.

U zegt zelf dat de maatregelen tijdelijk zijn en zo verder. Ik zou dan ook willen vragen om uw invloed aan te wenden – die van u is veel groter dan die van mij – om ervoor te zorgen dat die toch wel strikte vrijheidsbeperkende maatregelen hier in het zuiden van Limburg en in sommige Noord-Limburgse gemeenten worden opgeheven, toch zeker na de krokusvakantie. Want voorlopig is er zelfs nog niet gesproken over het opheffen ervan. Onze kinderen zouden al blij zijn met één hobby, minister. Ik hoop dat u daar toch werk van kunt maken. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Bedankt, minister. Voor alle duidelijkheid, ik gaf aan dat we zeker akkoord gaan met het feit dat er een kader geschapen moet worden en dat we er alles aan moeten doen om de scholen maximaal open te houden. Maar de vragen die er op het terrein zijn, denk ik hier toch te mogen stellen. En er zijn heel veel directeurs en leerkrachten die mij aanspreken met heel concrete vragen, waar tot op heden geen antwoord op is. Die stel ik hier dan maar. Ik denk dat we ervan mogen uitgaan dat die directeurs en leerkrachten echt wel soepelheid aan de dag leggen, maar dat ze ook wel in orde willen zijn en ervoor willen zorgen dat alles conform de wetgeving en de regelgeving gebeurt.

Daarnaast denk ik dat we tevreden mogen zijn met uw antwoord. U geeft aan dat u relancemiddelen hebt en dat u een billijke verdeling van de middelen, ook voor het deeltijds kunstonderwijs, voorziet. Dat noteren we in elk geval. We kijken uit naar wat het finale plaatje dan wordt. Dank u wel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de geschrapte graduaatsopleidingen van de Karel de Grote Hogeschool
– 1564 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Bij de inkanteling van de graduaatsopleidingen van het secundair onderwijs in het hoger onderwijs vielen enkele hogescholen uit de boot om graduaatsopleidingen te mogen inrichten. Daarom besliste toenmalig minister van Onderwijs Hilde Crevits in 2019 een uitzondering toe te staan aan twee specifieke hogescholen zodat deze alsnog in extra graduaatsopleidingen konden voorzien: HoWest en de Karel de Grote Hogeschool. De minister ging toen tegen alle adviezen in, maar uiteindelijk mocht de Karel de Grote Hogeschool van de Vlaamse Regering vier nieuwe graduaatsopleidingen inrichten.

In november 2020 werden na een klacht drie graduaatsopleidingen van de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen nietig verklaard door het Grondwettelijk Hof. Het ging om de graduaatsopleidingen Maatschappelijk Werk, Voertuigtechniek en Internet of Things.

Het bijzonder pijnlijke gevolg daarvan was dat tweehonderd studenten midden in het academiejaar getroffen werden en niet wisten of ze alsnog hun opleiding zouden kunnen verderzetten.

Het Grondwettelijk Hof stelde in zijn arrest dat de verderzetting van de opleiding enkel mogelijk was tot en met het huidig academiejaar 2020-2021.

Op 20 januari las ik in de krant dat de getroffen studenten hun opleiding toch volledig mogen afmaken. Ook studenten die deeltijds studeren of studievertraging oplopen, zouden nog tot het academiejaar 2022-2023 de tijd krijgen om hun studies volledig af te maken. De hogeschool heeft intussen de drie graduaats-opleidingen ook opnieuw aangevraagd bij de Vlaamse overheid.

Minister, ik kan alleen maar blij zijn met dat nieuws. Vanaf het begin was de insteek dat de studenten niet het slachtoffer mogen worden van juridisch broddelwerk. Ik ben blij dat er een oplossing uit de bus blijkt te komen maar die wijkt natuurlijk wel af van wat ik dacht gelezen te hebben in het arrest van het Grondwettelijk Hof. Ik weet dat er nog een aantal bijkomende vragen waren gesteld aan het Grondwettelijk Hof over een eventuele verlenging, en ik heb dan ook vooral een aantal verduidelijkende vragen voor u.

Welke regeling is er uiteindelijk uitgewerkt met het Grondwettelijk Hof zodat de getroffen studenten hun opleiding kunnen afmaken?

Welke stappen hebt u zelf ondernomen om deze studenten te helpen?

Hebben ook de studenten die pas dit academiejaar met de opleiding zijn gestart de garantie hun opleiding volledig te kunnen afmaken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik hoef de antecedenten niet te schetsen. We zijn met zijn allen, ook de verzoekende partijen, geschrokken van de gevolgen van de procedure die aanhangig was gemaakt waarbij het Grondwettelijk Hof nogal radicaal besliste dat studenten hun jaar nog kunnen afronden en daarna: 'le déluge'. Voor wie de studie intussen gestart was, was dat een nefaste boodschap. Het ging over ongeveer tweehonderd studenten in die drie opleidingen.

Ik heb het veld afgetast. Het staken van de strijd was de belangrijkste voorwaarde. Er is pas een rechtszaak wanneer er een onderliggend probleem is, een onderliggende tegenstelling en dus een aanleiding tot een procedure.

We zijn er in de schoot van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) in geslaagd om een vergelijk te vinden waar iedereen zich achter schaart. Voor mij was duidelijk dat wanneer zich nog problemen zouden voordoen ten aanzien van deze zaak, dat nefast zou zijn voor alle volgende werkzaamheden in de schoot van de VLHORA. Maar ik denk dat de neuzen in dezelfde richting staan. We hebben met de Karel de Grote Hogeschool, met de studenten en met de andere instellingen hoger onderwijs afgesproken dat iedereen die is gestart met deze opleidingen die ook zou kunnen afwerken. Verdere discussie daarover zult u zelf kunnen voeren, zelf zal ik met een decretaal voorstel naar het parlement komen.

Ik denk dat wij daar eigenlijk mee rond zijn, met een decretaal voorstel. In de nabije toekomst zullen wij daar nog kunnen over spreken. Ik ga er alleszins van uit dat de tijden veranderd zijn, dat binnen de VLHORA een consensus bestaat en dat wij daarop moeten voortbouwen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Ik ben natuurlijk blij dat de plooien zijn gladgestreken, als ik het goed begrijp, ook tussen de verschillende betrokken partijen binnen de VLHORA. Ik kan dat alleen maar toejuichen. Maar waar ik nog vragen bij heb, is een arrest van het Grondwettelijk Hof. Dat kunt u niet zomaar naast u neerleggen. Het hof heeft geoordeeld dat de rechtsgrond waarop die drie graduaatsopleidingen gebaseerd zijn, nietig is verklaard. Er is daar geen rechtsgrond meer voor. Hoe wordt dat nu concreet opgelost? Komt er een nieuwe juridische basis? Komt u met een nieuw decreet naar het parlement?

En ik heb nog een tweede vraag. Zoals ik het heb gelezen, zullen de studenten inderdaad de tijd krijgen om tot 2022-2023 hun studies te voltooien. Maar wat gebeurt er met de studenten die zich dit academiejaar hebben ingeschreven en die meer jaren nodig hebben om hun studies te voltooien? Moeten zij dan toch nog overstappen naar een andere hogeschool?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik heb in het verleden hierover al wat vragen gesteld. Ik vind het bijzonder jammer als instellingen van het hoger onderwijs en onderwijsinstellingen tout court, elkaar voor de rechtbank gaan bekampen. Gelukkig blijven dat nog grote uitzonderingen. Ik hoop dat dit zo blijft. Met goede regelgeving kunt u dat risico verminderen. Ik ben blij u te horen zeggen dat u zult proberen een vergelijk te vinden.

Ik heb nog een bijkomende vraag. U verklaart een decretaal initiatief te zullen nemen en daarmee naar het parlement te komen. Kunt u daar iets meer over vertellen? Gaat dat dan specifiek over deze casuïstiek of gaat het over de rechtsgrond op basis waarvan graduaatsopleidingen worden toegekend?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik wil gewoon laten blijken, minister, dat ik tevreden ben dat u in overleg een oplossing hebt gevonden. Dat is ten voordele van de studenten en ook de personeelsleden van de betrokken hogescholen. U kunt uiteraard in het parlement op onze steun hiervoor rekenen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik sluit me aan bij de twee voorgaande sprekers. Het is geen goede zaak dat de instellingen van het hoger onderwijs naar het Grondwettelijk Hof trekken om elkaar te bekampen. Helaas zijn er een aantal zaken die daartoe aanleiding kunnen geven. Maar de betrokken studenten en docenten hebben niets aan wat er gebeurd is. Vandaar zijn wij als N-VA-fractie heel tevreden dat er voor de zittende studenten een oplossing kan gezocht worden. De wijze waarop je een opleiding moet aanvragen, is duidelijk. Wie een nieuwe opleiding wil aanvragen, moet de procedure volgen. Het is een goede zaak dat er een procedure is, maar ze moet er voor iedereen zijn.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De vraag wordt gesteld wat er nu gebeurt zonder dat er een rechtsbasis is. Daarom precies komt er een decreet. Daarmee creëren wij een rechtsbasis, om een oplossing te bieden, met een uitdoofscenario. Dat bestaat erin dat de opleiding mag aangeboden blijven aan iedereen die ingeschreven was, maximum tot het einde van het academiejaar 2022-2023. Tegen dan zou de procedure voor nieuwe opleidingen doorlopen moeten zijn. Wij zorgen voor een bruggetje, maar enkel voor de mensen die nu ingeschreven zijn. Wij gaan het er nog over hebben in het kader van de decretale regeling die op uw bord zal komen te liggen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Heel kort nog. Bedankt voor de verduidelijking, minister. Ik ben natuurlijk vooral blij dat er nu inderdaad een concrete oplossing uit de bus gekomen is voor de studenten die zich al ingeschreven hadden. Dat is ook wat wij vanaf het begin vroegen. In de toekomst komt er dus zowel het bruggetjesdecreet als de nieuwe toekenning van die graduaatsopleidingen. We zullen het daar dan nog wel eens over hebben in dit parlement.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het inschrijven van Nederlandse leerlingen in het Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem – 1566 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, de vraag om uitleg die ik indiende, ging over Nederlandse leerlingen, maar eigenlijk wil ik het veel breder bekijken: leerlingen die in Vlaanderen school lopen maar hier niet wonen. Wij worden uiteraard in eerste instantie vooral geconfronteerd met Nederlandse leerlingen, maar het gaat om ruimere aanpassingen aan het Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem (LARS).

We hebben vastgesteld dat er vandaag nog steeds een verschil is qua teststrategie tussen Vlaanderen en Nederland. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen symptomatische en niet-symptomatische leerlingen. Het was voor Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) vaak moeilijk om Nederlandse leerlingen die geen symptomen vertonen, ervan te overtuigen om zich te laten testen. De Vlaamse strategie is veel strenger op dat vlak, en maar goed ook. Hier worden ook asymptomatische leerlingen wel degelijk getest.

Zo zijn we gestuit op een aantal praktische moeilijkheden. Wanneer Nederlandse leerlingen niet opgenomen zijn in LARS, moeten ze manueel opgevolgd worden. Wanneer ze er wel in opgenomen worden – wat logischer is, omdat de leerlingen hier schoollopen – is dat veel efficiënter. Dan kan gemakkelijker nagegaan worden of er bij hen een PCR-test of sneltest werd afgenomen.

Ik zou dus willen vragen om leerlingen die naar een Vlaamse school gaan, ongeacht hun afkomst, op te nemen in LARS, ook met het oog op de toekomstige vaccinatiestrategie, niet alleen voor deze pandemie maar ook voor andere vaccins.

Ik heb dan ook een eenvoudige vraag.

Bent u bereid om het mogelijk te maken dat leerlingen die in het buitenland wonen maar in Vlaanderen schoollopen ingeschreven worden in LARS?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Leerlingen die in het buitenland wonen maar ingeschreven zijn in een Vlaamse school, krijgen een BIS-nummer – u gelooft me misschien niet, maar dat is echt zo. Ik weet niet waarvoor die afkorting staat, waarschijnlijk voor Belgisch Informatiesysteem of iets dergelijks. Het is alleszins een identificatienummer voor mensen die geen rijksregisternummer hebben. Het BIS-register is een soort kruispuntbankregister.

Op basis van dit BIS-nummer worden deze leerlingen toegevoegd aan LARS. Dit BIS-nummer wordt gecontroleerd vooraleer de leerling aan LARS wordt toegevoegd. Dat kan dus voor enige vertraging zorgen, omdat dit een extra handeling is. De grote meerderheid van buitenlandse leerlingen zit dus momenteel al wel degelijk in LARS.

De CLB's kunnen via LARS testcodes aanmaken. Dat kan zowel voor Belgische leerlingen als voor leerlingen uit het buitenland die een BIS-nummer hebben. De leerlingen kunnen dan met deze testcode een afspraak maken om een test te laten afnemen. Het is wel zo dat coronatesten in Nederland – in tegenstelling tot hier – niet terugbetaald worden. Dit geldt ook voor Nederlandse leerlingen die zich in België laten testen. Ze krijgen hier dus een factuur van in de bus.

De testresultaten van de buitenlandse leerlingen met een BIS-nummer kunnen nog niet via LARS opgevraagd worden. Er kan dus wel een testcode aangemaakt worden voor deze leerlingen, maar de testresultaten worden niet automatisch via de Zorgatlas doorgegeven aan LARS. In de meeste gevallen brengen buitenlandse leerlingen de school en het CLB wel op de hoogte van het testresultaat, zeker wanneer dat resultaat positief is.

Momenteel is er nog bijkomend onderzoek nodig voor de inzet van COVID-19-vaccins bij minderjarigen. Dat weet u. Daarenboven zal er gevaccineerd worden op grond van de domicilie.

Er is nog niet beslist of en op welke manier de CLB's daarbij betrokken kunnen worden. Als je uitgaat van de betrokkenheid van de CLB's, dan ga je bijna per definitie uit van het werkplaatsbeginsel of het schoolplaatsbeginsel. Er wordt echter nog altijd uitgegaan van het woonplaatsbeginsel en ik ga ervan uit dat dit gehandhaafd blijft.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, dat BIS-nummer hebben we inderdaad ook gebruikt voor buitenlandse werknemers. Ik denk dat dat een oplossing kan bieden.

Ik ben wel wat verrast door het woonplaatsprincipe voor het vaccin omdat dat bij volwassenen niet zo is. Als een grensarbeider in Nederland werkt, kan die wel op zijn werk gevaccineerd worden. Dat moeten we toch eens nader bekijken. Maar goed, als dat de afspraken zijn …

Sneltesten zijn wel gratis, dacht ik, maar de PCR-test niet. Dat is een bijkomende drempel om zich hier te laten testen.

De koppeling tussen LARS en Zorgatlas is, toch wat leerlingen betreft, in orde gekomen, wat zeer goed is. Dat is wel nog niet het geval voor leerkrachten blijkbaar. Misschien kan er gewerkt worden aan een koppeling tussen LARS en Zorgatlas voor leerkrachten om zo tot een efficiëntere contactopsporing te komen dan vandaag het geval is. Dat is nog een punt om mee te nemen. U hebt er vorige keer werk van gemaakt, dus het zal nu ook wel lukken, denk ik. Weet u daar intussen meer over?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Ik hoor dat er in West-Vlaanderen een aantal leerlingen uit Frans-Vlaanderen schoollopen. Kunt u zeggen of dit een identieke situatie is als met de Nederlandse leerlingen die hier schoollopen?

U zegt dat de grote meerderheid oké is en een BIS-nummer heeft. Geldt dat dan ook voor die leerlingen uit Frans-Vlaanderen? Kan men die hier opsporen? Er

moeten er toch een aantal door de mazen van het net geglipt zijn en die zouden opgevist moeten kunnen worden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, het is duidelijk dat u zich het onderwijsjargon al volledig eigen hebt gemaakt. Als u 'BIS' ziet staan, denkt u meteen aan een afkorting, maar het is gewoon BIS, niet meer dan dat. Het staat niet voor 'Belgisch en dergelijke', maar als je zoiets ziet staan als het over onderwijs gaat, denk je meteen aan een afkorting.

De Nederlandse leerlingen zijn ingeschreven in een Vlaamse school. Is het niet zo dat ze via het leerlingensysteem, de databank die de school gebruikt, automatisch in LARS worden opgenomen, omdat de school een samenwerkingsovereenkomst heeft met het CLB, waar men hetzelfde nummer van die leerling op school gebruikt? Dat moet dan niet meer apart worden aangemaakt. Het zou raar zijn, mochten leerlingen tweemaal een BIS-nummer hebben, één in de school en één in het CLB.

Wat betreft de vaccinatie, wil ik nog even wijzen op leerlingen die stage lopen. Leerlingen in de derde graad in beroepsopleidingen, zoals Verzorging, die stage lopen in woonzorgcentra, worden volgens minister Beke – ik heb hem die vraag al drie weken na elkaar gesteld – gevaccineerd op de stageplaats. Ik neem aan dat het geen probleem is of zij al of niet een BIS-nummer hebben en dat ze gewoon mee worden gevaccineerd.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dit is een nogal technische discussie. Het heeft ongelooflijk veel voeten in de aarde gehad en maanden geduurd om ervoor te zorgen dat er vanuit LARS testcodes konden worden aangemaakt.

In het begin was het nog zo dat in LARS alle data werd verzameld en dat men vervolgens, om een testcode aan te vragen, nog eens in het federale systeem alle data apart moest ingeven. Gelukkig zijn we er, na lang aandringen en met steun van minister Vandenbroucke, in geslaagd om dat te laten aanpassen en te zorgen voor comptabiliteit.

Ondertussen hebben we nog een stap verder gezet: de samenvoeging van de data van besmettingen, quarantaines en testing tussen LARS en de Zorgatlas. Dat verklaart ook de nieuwe rapportering die we sinds gisteren gestart zijn, waarbij we natuurlijk een verhoogd cijfer hebben van het aantal besmettingen, omdat we ook een veel hoger cijfer hebben op het vlak van het aantal testen. En ook de gewijzigde teststrategie speelt een rol: in het lager onderwijs werden contacten van kinderen met besmette kinderen aanzien als laagrisicocontact, nu is dat ook een hoogrisicocontact. En dus wordt er nu ipso facto meer getest.

Daarnaast heb je natuurlijk ook de samenvoeging van de twee databanken: LARS en de Zorgatlas. Wat betekent dat concreet? Vroeger stonden in LARS enkel de CLB-cijfers die het aantal testen en besmettingen rapporteerden op grond van het contactonderzoek binnen de schoolmuren. In de Zorgatlas zaten dan die jongeren die werden getest op grond van het contact buiten de schooluren. Nu worden die twee samengevoegd en krijg je per definitie een hoger cijfer. Maar dat maakt dan ook dat we het iets beter kunnen monitoren.

Maar die samenvoeging is bij mijn weten ook doorgevoerd voor de leerkrachten. Dus ook die data zijn volgens mijn informatie samengevoegd. Ik zou het even moeten laten bekijken, want het verraste mij wat je daaromtrent zei, mijnheer Brouns. Maar ik ga ervan uit dat die wel degelijk zijn samengevoegd. Zo is het in

elk geval gecommuniceerd. Dus ook bij de leerkrachten zie je een toename van het aantal besmettingen, vanwege de toename van het aantal testen en de samenvoeging van die beide databanken. Ik heb het zelf ook meegemaakt, ook mijn kinderen zijn getest. Maar het feit dat ze werden getest en die resultaten van de test werden nooit verwerkt in de data van de CLB's, omdat ze niet getest werden vanwege contact binnen de schoolmuren, maar erbuiten.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Bedankt, minister. Dat laatste kan ik bevestigen uit eigen ervaring. Dat klopt.

Er is een belangrijke nuance. De koppeling van LARS en de Zorgatlas voor leerkrachten geldt nog niet vandaag, maar daar wordt aan gewerkt, begrijp ik? Maar zoals u het zelf ook schetst is dat technisch blijkbaar een nogal moeilijke bevalling. De redenering die collega Daniëls maakt, vond ik logisch. Je loopt ergens school, en dan ben je onderworpen aan alle regels en systemen die er zijn om je op te volgen, niet alleen op het vlak van je prestaties maar ook je gezondheidssituatie. CLB's staan voor dat gezondheidsbeleid in. Het is dan nogal logisch dat je in LARS zit. Dat daar dan nog een BIS-nummer voor moet worden aangemaakt, is misschien wel een omweg. Ik weet niet of dat de meest duurzame oplossing is naar de toekomst toe.

Wat die vaccinaties betreft: het voorbeeld werd gegeven van de stagiair in de zorg. Omgekeerd weet ik vandaag wel dat een aantal Vlaamse studenten in Nederlandse woonzorgcentra werkzaam zijn, en ook daar het vaccin krijgen. Ik ga ervan uit dat dat ook in de andere richting moet kunnen. Maar de essentie is dat de registratie van de leerlingen die in Vlaanderen school lopen maar hier niet woonachtig zijn, op een zo efficiënt mogelijke wijze moet gebeuren, op een gelijkaardige wijze als de Vlaamse scholieren. Zo wordt het werk van de CLB's op dat vlak zo efficiënt mogelijk gemaakt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de begeleidingstrajecten voor directeurs
– 1609 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het aanbieden van extracurriculaire opleidingen voor schooldirecteurs
– 1662 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp·a): Minister, het thema van de begeleidingstrajecten voor directeurs is al jaren actueel en blijft actueel, en het heeft door corona nog aan actualiteit gewonnen.

Schooldirecteurs hebben heel veel taken. Men noemt hen de octopussen, de manusjes-van-alles. Ze moeten hun team begeleiden, er zijn de administratieve taken die op hen afkomen, ze moeten de pedagogische lijn van hun school uitdenken, zorgen voor het beleidsvoerend vermogen in zijn totaliteit, het bewaken ervan. Vooral in de basisscholen stelt dit probleem zich. Ook in het secundair

onderwijs hebben de directeurs bijzonder veel werk, maar daar hebben ze een betere omkadering. Vooral in basisscholen is dat probleem groot. Wij krijgen dagelijks de opmerkingen binnen: 'Wij weten niet waar ons hoofd staat. Wij weten niet waar wij eerst moeten beginnen. Wij weten niet meer, in het kader van het beleidsvoerend vermogen, wat onze prioriteiten, wat onze kerntaken zijn.'

De administratieve werklast blijft zeer zwaar. Ondanks de inspanningen die al geleverd zijn om de administratieve rompslomp wat bij te sturen. We hebben het al veel gehad over Operatie Tarra. Er zijn zeker en vast al stappen gezet, minister, we moeten daar niet flauw over doen. Maar ik denk dat er nog een enorme weg af te leggen is.

U hebt gelijk als u zegt dat daar de verantwoordelijkheid ook voor een stuk bij de koepels ligt, bij het Gemeenschapsonderwijs, bij de schoolgroepen zelf. Ze moeten zelf ook eens in eigen boezem kijken en zeggen welke administratieve taken, taken die niet worden opgelegd, ze te veel doen. Dat is ook een vorm van opvolging. Ook die zaken moeten de directeurs kennen en kunnen opvolgen.

U maakt nu 3 miljoen euro vrij uit de relancemiddelen voor Onderwijs om schooldirecteurs meer te ondersteunen en beter te begeleiden bij de uitvoering van hun job. Als voormalig schooldirecteur – en ik klop namens mijn fractie al jaren op die nagel – kan ik dat natuurlijk alleen maar toejuichen. Dat is een heel positieve stap vooruit.

Er zal een open oproep gelanceerd worden, gericht aan experts en organisaties, die dan gerichte trajecten kunnen aanbieden aan scholen. In de loop van de maand mei moeten, als ik het goed heb gelezen, de begeleidings-en ondersteuningsprojecten geselecteerd worden. Vanaf begin volgend schooljaar, waarbij we hopen dat corona achter de rug ligt of ons toch een klein beetje meer ruimte geeft met de vaccinaties die nu volop bezig zijn, zouden de eerste trajecten van start moeten kunnen gaan.

Ik juich dat toe en ben daar positief over, maar ik heb daarover toch wel een aantal bijkomende vragen.

Minister, waarom heeft u ervoor gekozen om begeleidingstrajecten op te zetten voor directeurs? Waarom kiest u er niet voor om de directeurs op een echt structurele en blijvende manier te ondersteunen en te ontlasten? Die begeleidingstrajecten zullen zeker en vast helpen, maar ik heb mijn vragen. Als dat op langere termijn structureel verankerd is, zullen we dat dan kunnen borgen in de diverse scholen?

Op welke manier zal u de planlast van directeurs nog verder fors helpen verminderen? Nogmaals, het is een gedeelde verantwoordelijkheid. Maar als minister kunt u daar echt wel een sturende rol in spelen.

Welke concrete stappen plant u inzake het versterken van de directeursopleiding over alle koepels heen?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, in de beleidsnota 2019-2024 maakt u specifiek melding van de operationele doelstelling 'Nascholing en professionalisering van leraren en directies dichter bij de onderwijspraktijk brengen'. Daarbij staat in het regeerakkoord dat u de middelen daarvoor maximaal aan scholen zal geven, zodat zij deze zelf kunnen besteden aan de begeleiding en nascholing die ze noodzakelijk achten.

In een persbericht van 21 januari 2021 maakt u melding van investeringen voor een betere ondersteuning en begeleiding van schooldirecteurs. U zegt via een open

oproep op zoek te gaan naar experts en organisaties om directeurs te helpen om te leren omgaan met nieuwe uitdagingen in het onderwijsveld. Daarvoor wordt 3 miljoen euro vrijgemaakt uit de relancemiddelen.

Minister, werkt u hierbij nauw samen met de erkende onderwijsverstrekkers, zoals het Centrum voor Andragogiek, dat reeds jaren expertise verzamelt en aanbiedt aan schooldirecties?

Hoe wilt u een duurzaam beleid uitvoeren in functie van de opleiding voor schooldirecteurs door een oproep via een open brief? Wat zijn de selectiecriteria? Hoe wilt u dit duurzaam maken?

Hoe past de procedure die u uitrolt, met name dat private experten en groepen zich inschrijven via een open oproep, binnen uw beleidsnota om middelen maximaal aan de scholen zelf te geven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het opzetten van begeleidingstrajecten betekent natuurlijk niet dat we geen aandacht zullen hebben voor het structureel ondersteunen en ontlasten van directeurs. Het verhaal stopt dus niet bij deze maatregel.

In mijn beleidsnota Onderwijs heb ik toch ook aangegeven dat we samen met de onderwijspartners werk maken van de ontwikkeling van een competentieprofiel. Die gesprekken gaan binnenkort van start.

We zullen dan ook bekijken hoe – ik denk dat ik het letterlijk heb verwoord – de elementen van het competentieprofiel vorm kunnen krijgen in het gehele professionele continuüm. We moeten daarbij niet enkel aandacht hebben voor het inhoudelijke aspect, maar ook stilstaan bij wat de rol van dergelijk profiel kan betekenen voor de loopbaan en professionalisering van schoolleiders.

Dat belet niet dat ik al enkele concrete maatregelen wil nemen om schoolleiders en schoolleiderschap te ondersteunen, zeker in het kader van de negatieve gevolgen van de coronacrisis. De oproep tot de ontwikkeling van ondersteuning en begeleiding van schooldirecteurs is een van die maatregelen.

Voor de financiering van deze projecten maak ik gebruik van de relancemiddelen. Die middelen kunnen slechts voor een beperkte duur worden gebruikt, namelijk voor dit en volgend jaar, en we kunnen die dus niet aanwenden voor structurele en langdurige ondersteuning. Dit is per definitie iets dat we willen gebruiken voor de eerstvolgende twee jaar.

De uitkomst van die projecten kan eventueel structureel worden verankerd en zo een langetermijnimpact hebben, maar dan moeten we wel de resultaten van die betreffende projecten afwachten.

Bovendien heb ik in mijn beleidsnota aandacht voor zowel extra administratieve, pedagogische en beleidsondersteuning als voor het tegengaan van planlast bij directies, en natuurlijk ook bij leerkrachten.

Planlast wordt veroorzaakt door verschillende niveaus, bestuurlijke niveaus, maar ook het schoolniveau. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid.

De focus in deze regeerperiode zal vanuit de overheid liggen op de planlast-verlaging die met een optimalisering van de dienstverleningsprocessen in de agentschappen kan worden gerealiseerd, zoals de digitalisering van de contacten met schooladministraties, geïntegreerde dataplatformen, dossierstromen die ge-automatiseerd worden en een beleidsdomeinbrede beleidsdatabank, een een-malige gegevensopvraging. Mijn administratie stelt ook datasets ter beschikking

aan de onderwijsverstrekkers waardoor zij geen beroep meer moeten doen op de scholen voor bepaalde dataverzameling. Als je de scholen bevraagt, kijk dan eerst eens in onze richting. Wij beschikken over vele data. Je hoeft dat dan niet meer te vragen aan de scholen, maar je kunt het vragen aan onze administratie.

Ook de Onderwijsinspectie levert vanuit haar rol een bijdrage. Ik heb het daar al over gehad. Via instrumenten zoals de planlastcalculator en planlastradar zal de inspectie samen met de schoolteams en schooldirecties de planlast in kaart brengen en detecteren.

Ik ben me ervan bewust dat meerdere actoren expertise hebben in het ondersteunen van schoolleiders. Die oproep is dan ook complementair aan de decretale opdracht van de pedagogische begeleiding en kan deze ook versterken door de evidentie die daaruit wordt verzameld.

Omdat er veel nood is aan ondersteuning van schoolleiders willen we zoveel mogelijk actoren aanspreken om die expertise te benutten. Zo krijgt iedere persoon, organisatie of partnerschap die zich bekwaam acht de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen. Daar kunnen we met z'n allen enkel slimmer van worden. Er wordt een onafhankelijke selectiecommissie opgericht die mij een voorstel tot selectie zal bezorgen en die zich daarvoor zal baseren op de beoordelingscriteria die werden meegegeven in de oproep. Finaal ga ik dan met een ontwerpbesluit naar de Vlaamse Regering.

Een van de beoordelingscriteria van de projecten is de mate van aandacht voor een duurzame, langdurige implementatie. Aangezien gedurende een periode van twee jaar dezelfde samenwerkingsverbanden worden ondersteund, hebben ook de projectorganisatoren en deelnemende schoolleiders de mogelijkheid om doorheen het traject na te denken over mogelijkheden om wat men heeft opgestoken duurzaam te verankeren.

Duurzaamheid wordt ook gerealiseerd doordat ik flankerend aan de projecten overkoepelende wetenschappelijke opvolging wil voorzien. De projecten hebben immers ook tot doel om een wetenschappelijk onderbouwde aanpak over de projecten heen te stimuleren en om input te leveren voor de ontwikkeling van een wetenschappelijk onderbouwd professioneel continuüm voor schoolleiders.

In de output van deze wetenschappelijke opvolging, staat duurzaamheid sterk voorop. Ik verwacht immers het volgende: een wetenschappelijk rapport met beleidsaanbevelingen op grond van die projecten; een inspiratiegids over collectief leren met het oog op het versterken van het leiderschap; en onderbouwde handvatten voor leiderschap voor herstel en veerkracht in het Vlaamse onderwijs.

De wetenschappelijke opvolging is een essentieel onderdeel van deze projecten. Om de opzet ervan te doen slagen, is het noodzakelijk dat de middelen niet versnipperd worden over te veel instanties. Vandaar mijn keuze om ze niet rechtstreeks aan de scholen toe te kennen.

Ik ben bovendien van mening dat het toekennen van middelen via een open oproep, het rechtstreeks toekennen van middelen aan de scholen niet in de weg staat. Ik zet via verschillende kanalen in op professionalisering. Deze beconcurreren elkaar niet, wel kunnen ze elkaar versterken.

Naast voormelde projecten nemen we op korte termijn nog een tijdelijke maatregel in het kader van schoolleiderschap. Dat moet ik nog afwerken. Het zijn concrete initiatieven om via verschillende wegen toch stapsgewijs werk te maken van een versterking en een betere ondersteuning van de directies.

We merken meer en meer dat er potentiële kandidaten zijn voor het schoolleiderschap, maar dat ze misschien wel een duwtje in de rug nodig hebben. Dat is

een van de volgende maatregelen waar we aan werken. We willen toch wat meer mensen over de streep trekken. We willen die twijfel of koudwatervrees wegnemen. Daar hoort u weldra meer over.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp·a): Minister, ik vind het een zeer mooi initiatief en een stap in de goede richting inzake begeleiding en waardering van de job van directeur. Ik ben blij dat u de koudwatervrees erkent. De directies moeten er nog aan wennen. U gooit de boeg om maar we moeten er de directeurs nog bewust van laten worden. De trajecten zijn belangrijk, ook om te groeien in die job. We moeten daar aandacht aan besteden.

Welke profielen van directies willen we dergelijke trajecten laten volgen? Dat moet nog goed worden uitgeklaard want er is een groot gamma. Beginnende directies zijn onzeker om eraan te beginnen. Ervaren directies vinden op een bepaald moment de workload te zwaar en zien op tegen de jaren die ze nog moeten werken. Een andere groep ziet nog heel veel groeimarge in zijn job. Wie krijgt er de voorkeur om een traject te volgen? Wie komt eerst? Dat is me nog niet volledig duidelijk. Dat zal wel komen in de volgende weken. Dat zal worden uitgeklaard.

Nog een punt, dat is een beetje zelfkritiek naar de commissie. We hebben diverse hoorzittingen gehad over het lerarentekort en het loopbaanpact. Ik koppel daar ook de directeurs en leerkrachten aan. U hebt heel wat initiatieven genomen, maar ik verwacht nu toch wel een vervolg op de hoorzittingen. Ik kijk naar u, voorzitter. We moeten in overleg met de minister naar een structureel meerjarenplan gaan. Dat moet betaalbaar zijn, het moet misschien over een legislatuur heen gaan, zeker als we over de partijgrenzen heen een aantal initiatieven kunnen nemen. Er is nog heel wat werk op dat vlak. Er worden initiatieven genomen, we boeken vooruitgang. Ik denk dat het echt wel gebeurt.

Maar structureel hebben we allemaal de verantwoordelijkheid om ook een keer aan het werkveld te kunnen zeggen: kijk, daar gaan we nu naartoe in de volgende jaren en die resultaten willen we ook halen. Waar willen we binnen pakweg tien jaar staan? Ik heb het dan over de taak van een directeur, maar ook over het totaal beleidsvoerend vermogen in scholen. Want nogmaals, het beleidsvoerend vermogen in een school is niet alleen de verantwoordelijkheid van een directeur; ik vind dat dat een teamverantwoordelijkheid is. Al die zaken hangen zo aan elkaar vast dat we er in deze legislatuur in zouden moeten kunnen slagen om daar gestructureerd stappen in vooruit te zetten. Mijn vraag is enerzijds, minister: bent u het daar ook mee eens? En anderzijds doe ik ook een oproep aan de collega's om daar een van de volgende weken in de regeling van de werkzaamheden aandacht aan te besteden, zodat we concreet feedback kunnen geven aan al die mensen die naar de hoorzittingen zijn gekomen, maar ook op het werkveld, waar de verwachtingen bijzonder groot zijn. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik begrijp het betoog van mijn collega. Ik denk dat die aandacht voor de directeurs deel moet uitmaken van een groter plan. Maar ik zoom nu heel concreet in op de oproep die voorligt. Ik denk dat het ook een zorg is dat we die extra middelen optimaal gaan inzetten. Hoeveel scholen kunnen we daar effectief mee bereiken? Vandaag zijn er heel wat spelers, de onderwijsverstrekkers zelf en het Centrum voor Andragogiek (CVA), die de rol van de professionalisering van de directeurs op zich nemen. Hebt u zicht op hoeveel? Ik begrijp dat het groepen zullen zijn van achtentwintig cursisten over meerdere jaren. De opvolging van de kwaliteit van die opleiding is iets waar u ook aandacht voor hebt. Ik denk dat het belangrijk is om die te meten.

Maar dan hebt u het competentieprofiel voor directeurs aangeraakt. Dat is cruciaal, want dat is uiteindelijk de basis. Je hebt een competentieprofiel en in functie daarvan ga je vormen en ga je aanwerven. Kunt u wat meer vertellen over het tijdskader daarvan? In welke mate gaan de verschillende bedrijven en instanties die de opleiding gaan geven – het gaan er tien zijn, denk ik –, vertrekken vanuit dat competentieprofiel als dat er nog niet is? Binnen welk tijdskader moeten we dat verwachten?

Karolien Grosemans (N-VA): Ik ga zelf even kort het woord nemen. Minister, ik denk dat vooral collega Vandenberghe heeft aangehaald dat de job van zo'n schooldirecteur enorm zwaar is. Het is een mooie job, maar het is een enorm veelzijdige job. Het is dag en nacht, denk ik. Ik ben daarom heel blij dat u zoveel aandacht besteedt aan het verminderen van die planlast. U zet daar op in en u gaat daarmee verder.

Ik wil nog even kort het competentieprofiel aanhalen, want net zoals collega Brouns vind ik dat enorm belangrijk. Ik was verrast dat er geen tijdelijk competentieprofiel bestaat, dus ik ben heel blij dat u daar werk van maakt. Dat is absoluut geen overbodige luxe. Collega Brouns zei daarnet dat het de basis voor aanwerven is. Ik denk dat het nog verder gaat. Het is vooral ook een basis voor de opleidingen. Als we niet weten welke competenties bij zo'n profiel horen, kunnen we natuurlijk ook niet in de juiste opleiding en begeleiding voorzien. U bent momenteel nog aan het werken, zegt u, aan nog een extra begeleiding voor die schooldirecteurs. Daar zijn we natuurlijk heel benieuwd naar, maar dat is nog even wachten voor meer informatie. Tot daar mijn betoog. Ik heb geen extra vragen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voor alle duidelijkheid, omdat er gevraagd werd naar de inhoud van de betrokken projecten en een tijdskader: we hebben nu pas de oproep gelanceerd. Ik kan nog niet vooruitlopen op wat uiteindelijk ter zake wordt ingediend. Maar het is wel zo dat we die projecten ook nog gaan beoordelen, ook op grond van hun potentieel op het vlak van duurzame implementatie.

Mijnheer Vandenberghe, als ik het had over koudwatervrees, verwees ik eigenlijk naar de bereidheid die we wel zien bij potentiële kandidaten voor een directiefunctie en dat we daar ook iets aan proberen te doen. We weten dat we staan voor een grote wissel van de wacht. Het dreigt nog meer een knelpuntberoep te worden. Daarvoor wil ik ook maatregelen nemen om te proberen kandidaten, zowel binnen het onderwijs als daarbuiten vanuit de privésector, een beetje warm te maken voor directiefuncties.

Dat is de doelstelling van het project waar ik dra meer over zal kunnen vertellen, als dat eenmaal is afgeklopt. Wat dan ten gronde het structureel ondersteunen en ontlasten van directeurs betreft, gaan we de gesprekken met de sociale partners starten. Ik ga ervan uit dat we dan ook een en ander meenemen na de krokusvakantie. De ontwikkeling van een competentieprofiel maakt daar natuurlijk deel van uit. Een tijdskader kan ik daar niet echt op plakken, maar dat is vanzelfsprekend allemaal voor dit jaar. Het is wel een bekommernis van mijnentwege, vanuit de wetenschap dat we daar iets moeten doen. Los van het feit of je dat nu wilt of niet, zullen we wel iets moeten doen, omdat je vaststelt dat velen uitstromen en er te weinig instromen.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp·a): Voor mij is die uitleg voldoende. Het is een traject dat we met heel veel interesse verder gaan opvolgen.

Ik herhaal nog eens mijn oproep, voorzitter, om in de regeling van de werkzaamheden eens te bekijken hoe we een vervolgtraject gaan doen op de vele hoorzittingen die we hebben gehad.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Bedankt, minister. Het kan inderdaad een oproep zijn die u nu uitschrijft, om na te gaan wat dan inderdaad effectieve methodes zijn voor de opleidingen van schoolleiders, naast de verschillende partners die daar vandaag mee aan de slag gaan. Je zou kunnen zeggen dat dat een zekere versnippering van het landschap kan zijn. Dat hoeft niet zo te zijn. Enige concurrentie tussen spelers, inclusief de onderwijsverstrekkers, moet niet per definitie slecht zijn. Vandaag bieden zij op kwaliteitsvolle wijze een aanbod voor de professionalisering van schoolleiders. Het is belangrijk dat we dat zeker borgen. Dat ze extra gechallenged worden op deze manier, kan absoluut geen probleem zijn. Maar we moeten ook wel opletten dat we daar niet te sturend in zijn. Kwaliteitscontrole bij de selectie is natuurlijk cruciaal om tot sterke schoolleiders te komen. Dat staat buiten kijf.

Als je van buitenaf naar het onderwijs kijkt, is het inderdaad vreemd dat anno 2020 er geen competentieprofiel is voor schoolleiders. Maar er wordt aan gewerkt. We kijken daar samen naar uit. Dat is uiteindelijk wel belangrijk, en niet alleen voor goede opleiding en goede aanwerving. Het kan inderdaad in de hele loopbaan een belangrijk instrument zijn voor de ondersteuning van onze schoolleiders in hun traject.

De voorzitter: Mijnheer Vandenberghe, ik neem uw suggestie zeker mee om in de volgende regeling van de werkzaamheden even te kijken wat de mogelijkheden zijn na die hoorzittingen en hoe we daarmee verder kunnen gaan.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over extra middelen voor contactopsporing door de CLB's
– 1661 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, collega's, minister, vandaag is het de Dag van de CLB-medewerker, heb ik deze morgen gelezen. En toevallig komt mijn vraag vandaag aan bod. Dat was niet zo gepland, voor alle duidelijkheid. Ik las ook dat CLB-medewerkers ontvangen zijn door koningin Mathilde, die veel respect zou hebben voor hun werk, wat natuurlijk allemaal zeer mooi is. Maar ik had toch graag nog een vraag aan u gesteld, minister, over de opvolging, de rol en de werking van de CLB's in deze crisis – en ook breder, maar vooral in deze crisis.

Ik denk dat niemand betwist dat zij een belangrijke rol spelen in de aanpak van deze crisis en dat de scholen deels door hun werk open kunnen blijven. In september zijn zij verantwoordelijk gesteld voor de contactopsporing in de scholen. Veel medewerkers draaien sindsdien ook massa's overuren. Ik heb hier nog een getuigenis van een directrice van een CLB uit Antwerpen, die vertelde dat zij momenteel aan vijfhonderd overuren zit sinds oktober 2020, met dagen van acht tot tien uur in de week en vaak ook nog in het weekend. Chapeau, zou ik zeggen. Natuurlijk moeten we zien wat we kunnen doen om die CLB's te versterken in hun werk.

Want er is niet alleen de aanpak van de crisis, de contactopsporing en de sneltesten die er aankomen, er is ook de reguliere zorg die zij verstrekken aan kinderen. En daar komen toch veel alarmsignalen. Mijn moeder heeft haar hele leven in het CLB gewerkt, en de laatste twintig jaar als directrice van de CLB's in Noord- en Oost-

Limburg. Op die manier heb ik nog veel contacten en hoor ik ook heel veel alarmsignalen over jongeren. Een CLB getuigt dat door corona meer gezinnen in de problemen komen door conflicten en spanningen thuis en relaties die ontploffen, en omdat veel hulp on hold is gezet.

Daarnaast is ook de leerachterstand enorm toegenomen en zijn er heel veel noden. We kennen allemaal de problematiek.

Om de CLB's te ondersteunen trekt u extra geld uit. Tot november is dat 11,3 miljoen euro waarmee elk CLB vier voltijdsequivalenten (vte's) kan aannemen. Vorige week kondigde u aan dat u dat budget nog zult verhogen met 4,6 miljoen euro. Hoe zal dit extra budget concreet ingezet worden?

Hoeveel personeelsleden hebben de CLB's al kunnen aannemen sinds zij verantwoordelijk zijn voor de contactopsporing in de scholen?

De CLB's zeggen het lastig te vinden hun reguliere taken te combineren met de contactopsporing en de organisatie van sneltesten. Hebt u gegevens over het hervatten van de reguliere taken na de achterstand die de afgelopen maanden is opgelopen? Wat wenst u daar nog te ondernemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer De Witte, ik had u onterecht verdacht van een perfect gevoel van timing. Ik dacht dat het natuurlijk gepland was op de dag van de CLB's. En u hebt ook goed opgemerkt dat ik hier de hele dag bij u in de commissie zat en de CLB-medewerkers dus niet kon ontvangen. Maar Koningin Mathilde was de tweede voorhanden zijnde mogelijkheid en aldus geschiedde.

Vandaag is wel een moment om onze appreciatie te uiten voor het onmisbare werk dat die CLB's intussen hebben verricht. Positief is dat ze daarmee ook een beetje uit de backoffice naar voren zijn gekomen. De grootste appreciatie voor de CLB's dus, ook voor hun werkzaamheden in het kader van het contactonderzoek. We hebben verschillende vragen gekregen van organisaties buiten het onderwijs om gebruik te maken van de diensten van de CLB's op het vlak van contactonderzoek. We hebben natuurlijk die boot afgehouden maar het toont wel aan welke appreciatie er in het veld bestaat voor wat de CLB's al hebben gepresteerd.

In het kader van de dag van de CLB-medewerkers heb ik een filmpje ingesproken wat steeds aanleiding geeft tot veel jolijt. Bij dezen kon ik de CLB-medewerkers niet laten achterblijven. Ik weet ook niet wat er gebeurd is met dat filmpje.

Om de situatie binnen de scholen nauwgezet op te volgen en om hun reguliere taken maximaal verder te kunnen zetten, gaven we de CLB's vanaf 1 september 2020 extra middelen voor contactonderzoek. Met de extra injectie konden in eerste instantie in totaal 75 extra vte's worden ingezet. Aangezien de coronacijfers door de tweede golf bleven stijgen en de nood binnen de CLB's steeds groter werd, werd vanaf eind oktober 2020 nog eens in extra middelen voorzien. Naast die 75 vte's konden nog 232 vte's worden ingezet. Dat is dus een totaal van 307 extra vte's over alle CLB's heen.

Het aantal extra vte's varieert naargelang de grootte van de centra. Zo kregen grotere CLB's meer vte's toebedeeld, dat is evident. Met de bijkomende middelen konden nieuwe mensen aangeworven worden, maar konden ook personeelsleden die deeltijds tewerkgesteld waren in een CLB ruimer worden ingezet. Dit is wat er op het terrein ook vaak gebeurde. Dit biedt immers het voordeel dat medewerkers weinig tot niet ingewerkt moeten worden; het zijn de snelst inzetbare medewerkers. Bovendien blijkt het ook niet steeds makkelijk om zo snel en voor een beperkte periode bijkomende artsen en verpleegkundigen te vinden. Wij vissen

allemaal, samen met de eerstelijns- en tweedelijnszorg, in dezelfde vijver. Daarom worden er in de CLB's ook personeelsleden van de andere disciplines ingezet voor het uitvoeren van het contactonderzoek. We proberen echt zoveel mogelijk de niet strikt medische taken ook door andere mensen te laten uitvoeren.

Met de extra middelen die we nu voorzien voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 18 april 2021, het einde van de paasvakantie, kunnen de CLB's de extra 307 vte's verder betalen en blijven inzetten op contactonderzoek, op het snel testen van leerlingen en personeelsleden samen met het Rode Kruis en op hun reguliere taken, ook al zijn die soms wat verminderd. We voorzien daarvoor 4,6 miljoen euro. Zoals ook terecht in de resolutie van dit parlement werd opgenomen, is dat een blijvend aandachtspunt. Ik denk dat een moment van appreciatie dus op zijn plaats is. We doen dat niet enkel verbaal maar ook nominaal. Put the money where your mouth is. De regering heeft dat effectief ook al gedaan.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dat zijn concrete cijfers, minister. Daar kan ik al mee verder. Ik heb nog een paar aanvullende vragen. U zegt dat het moeilijk is om artsen en verpleegkundigen te vinden. Dat is logisch. Zij worden momenteel overal gevraagd. Maar ik hoor in het veld dat die budgetten slechts voorzien zijn tot juni en dat dit de zaken ook bemoeilijkt. Mensen vragen zich af wat hun perspectieven zijn op termijn. Kunt u daar wat toelichting over geven?

Mijn tweede aanvullende vraag betreft een complexer verhaal. In de scholen heb je ook zorgleerkrachten en leerkrachten die deels instaan voor het welzijn van de leerlingen op school. Ik verneem dat daar door het lerarentekort nu ook veel in geknipt wordt en dat die zorgleerkrachten vaker mee voor de klas moeten staan. Hoe wordt dat opgevangen in de samenwerking tussen de scholen en de CLB's?

Ten derde stel ik vast dat de wachtlijsten in de jeugdzorg, wat in feite een bevoegdheid is van minister van Welzijn Beke, een groeiend probleem vormen. De CLB's stoten daar ook op. Als zij jongeren willen doorverwijzen in de jeugdzorg, is dat door de lange wachtlijsten heel problematisch. Ik krijg dat signaal uit het veld.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Op de dag van de CLB-medewerker mogen wij al die mensen toch eventjes in de bloemetjes zetten. Ook al was het niet met opzet, toch is het mooi dat u even een vraag over de CLB's kunt beantwoorden op de dag van de CLB's. Ik had zelf de eer, minister, om hierover een filmpje op te nemen. Ik vraag mij af waar het verder verschijnt.

Minister, de vragen die momenteel rijzen bij de mensen die werken in de CLB's, gaan vooral over wat er zal gebeuren na de coronacrisis. Naast de vragen die er nu zijn rond testing en contacttracing enzovoort, zijn er nog heel wat andere. In de reguliere zorg moeten wij nu vaststellen dat er een aantal zaken niet opgenomen kunnen worden. CLB-medewerkers geven aan dat zij een prioritering moeten opstellen en dat zij een aantal zaken niet kunnen oppakken. Hoe gaan wij daarmee aan de slag, zodra corona voorbij is? Dan zullen die vragen er wellicht nog zijn. Er zullen een hoop uitdagingen komen die extra ondersteuning vergen. We zijn blij dat er vandaag bericht kwam dat er extra ondersteuning zou komen voor extra handen in de klas, maar de vragen bij de CLB's zijn of zij ook kunnen rekenen op extra handen na corona om de hangende problemen aan te pakken. Daaronder valt ook de reguliere zorg, zoals zeker de schoolloopbaanbegeleiding voor leerlingen die nu uitkijken naar de nieuwe eindtermen en de nieuwe opleidingen. Ik hoop dat wij die leerlingen dan kunnen begeleiden in hun schoolloopbaan, hun psychisch welbevinden en hun leerachterstand. Dat zijn de vragen die leven op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil niet ontbreken op deze dag van de CLB's. Ik probeer ook aan te sluiten bij de welgekomen vraag van collega De Witte en bij uw woorden van appreciatie, minister, voor deze medewerkers. Het zijn heel bijzondere tijden en wij vragen van hen een heel bijzondere inzet. Zoals u het terecht hebt bejubeld, minister, doen zij dat ook met verve. Gelukkig krijgen zij daarvoor bijkomende ondersteuning. U sprak van 340 vte's of 4 vte's per centrum. Dat is een welgekomen ruggensteun die zij echt wel nodig hebben, ook om hun reguliere werking te kunnen voortzetten. Wij hebben tijdens de coronahoorzittingen gehoord dat er grote verschillen zijn tussen centra die alle aandacht besteden aan contacttracing, waarbij veel reguliere werking wegvalt, en centra die pogen daar een evenwicht in te bewaren en proberen voldoende aandacht te besteden aan de reguliere werking, de ondersteuning van leerlingen met leerachterstand, de onderwijskeuzes, de vaccinatie in het algemeen enzovoort. Daar zijn verschillen in beleidsvoerend vermogen op te merken.

Mijn bijkomende vraag sluit aan bij die van collega Vandromme. Hebt u zicht op hoe de evenwichten zijn tussen hun taal van contacttracing en de reguliere werking bij de CLB's? Is er volgens de informatie die u ontvangt, een evenwicht gevonden door de extra ondersteuning die ze krijgen? Of hoort u eerder signalen dat men nog niet toekomt aan de reguliere werking? Moeten er na corona nog extra maatregelen komen? Hoe wordt dat momenteel gemonitord en welke informatie krijgt u daarover?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik sluit mij graag aan bij de lovende woorden voor de CLB's. Ook ikzelf heb de voorbije weken en maanden het voorrecht gehad heel regelmatig contact te hebben met CLB's en hun medewerkers. Ik heb op het terrein vastgesteld dat er keihard gewerkt wordt. Zij hebben een heel belangrijke rol gespeeld om heel de pandemie te managen. Dat is een dikke pluim waard.

Er is geijverd voor mobiele testteams in de regio's waar het brandt. Dat is gebeurd en dat werkt. Het heeft ook een heel positief gevolg op de werkdruk.

Wat de sneltesten betreft, is het toch een moeizaam proces, vernemen we. Naar ik begrijp, zou dit op verschillende plaatsen pas geoperationaliseerd kunnen worden op 23 februari. Er zijn verschillende proefprojecten geweest en er komt heel wat bij kijken, zoals het opleiden van Rode Kruis-medewerkers en het zoeken van locaties. Klopt dat? Bereikt u ook het bericht dat de uitrol van de sneltesteststrategie in onderwijs voor CLB's niet vanzelfsprekend is en dat de start pas op 23 februari zal zijn?

CLB's geven een soms moeizame verhouding aan met de arbeidsgeneeskundige diensten. CLB's zijn zeer toegankelijk en staan in heel nauw contact met de scholen. Ze nemen ook hun rol op inzake het testen van leerkrachten. Daar kan de vraag gesteld worden wat de rol van de arbeidsgeneeskundige diensten is. Het zorgt voor extra werkdruk. CLB's doen al dat werk voor scholen gratis. Bij de arbeidsgeneeskundige diensten komt er een factuur bij kijken. Wat is uw visie daarover?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ook vanuit onze fractie hulde aan de CLB-medewerkers. Ik merk ook dat er heel wat vragen en verzuchtingen leven en dat sommige CLB's tegen heel wat problemen aankijken, zoals samenwerking met andere diensten. Dat zal natuurlijk eigen zijn aan de werking, want er is geen eenduidig plan of eenduidige manier van werken.

Ik maak me wel ergens zorgen over, minister. Nu zal het allicht zo zijn dat CLB's prioriteit geven aan contactopsporing als ze moeten kiezen. Dat wil dus zeggen dat reguliere taken allicht hier en daar blijven liggen. Sommige problemen lossen zich vanzelf op, maar andere niet. Zoals mevrouw Vandromme ook zei, ben ik er een beetje bang voor dat, na deze crisis, heel wat specifieke topics op de CLB's zullen afkomen. Hoe wilt u hen voorbereiden om ook tegen die taak opgewassen te zijn en zo te vermijden dat ze weer zullen zeggen dat ze het niet aankunnen omdat de uitdagingen zo groot zijn? Ik heb begrepen dat u extra middelen hebt uitgetrokken. Dat is al een grote stap vooruit, maar er is meer nodig om hen op de nieuwe taak die hen na de crisis wacht, voor te bereiden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het zijn tijdelijke contracten die worden aangeboden, gelet op de verwachting dat het om een tijdelijke ongelooflijke toename van het werkvolume gaat. We kunnen natuurlijk moeilijk, in de wetenschap of alleszins in de hoop dat we binnen ettelijke maanden van deze miserie verlost zijn, langdurige contracten aanbieden. Er zal dan later ongetwijfeld minder werkvolume voorhanden zijn.

Wat speelt de CLB's momenteel parten? Dinsdag was er nog een overleg tussen onze mensen en de CLB's, waar ik misschien een terugkoppeling van kan geven. De extra middelen kunnen op een efficiënte manier ingezet worden om het contactonderzoek te kunnen uitvoeren, maar ook om te kunnen blijven inzetten op de reguliere taken. Dienaangaande is het beeld heel disparaat. In sommige CLB's is men daar perfect mee bezig, volledig dekkend, en kunnen alle reguliere taken verzorgd worden. In andere is daar geen tijd en ruimte voor. Maar de slinger komt ook altijd terug. Het grote probleem is dat CLB's ingeval van clusters en lokale uitbraken plots gevat zijn door heel uitvoerig werk op het vlak van contactonderzoek. Er wordt gezegd dat er soms een moeilijke samenwerking is met de tweedelijnszorg, maar er is specifiek grote bezorgdheid omtrent het contactonderzoek.

Ik heb daarstraks ook al in enkele antwoorden meegegeven dat de protocollen die we hebben, helder zijn. Maar die worden op lokaal niveau soms in vraag gesteld of gewoon genegeerd. En men gaat veel verder in die quarantainemaatregelen. Daardoor ontstaat er in afgeleide orde ook veel meer werkvolume, ook voor de CLB’s. En dus moeten we veel meer contactonderzoek doen, veel meer quarantaine, meer begeleiding bij testen. Dus ook die overreactie heeft een concreet gevolg voor het werkvolume.

Het is ook zo dat de CLB’s zich onder druk gezet voelen, dat ze zich steeds meer moeten verantwoorden. Ze worden onder druk gezet om hele klassen en scholen te gaan testen en in quarantaine te zetten, terwijl daar volgens de draaiboeken eigenlijk geen aanleiding toe is. Nogmaals, ik maak wel de bedenking dat we die slinger een beetje zien terugkomen. Dat speelt hen nu wel parten.

Daarnaast wil ik ook even meegeven dat zij rapporteren dat de weerstand tegen het contactonderzoek groeit. Ook op dat vlak ontstaat er misschien een soort moeheid, en dat is verontrustender. En ook de nieuwe varianten en de externe druk van media, lokale besturen en scholen speelt hen misschien wel wat parten. Dat zijn toch aandachtspunten waar wij met z’n allen misschien ook kunnen aan werken, ook de vele lokale bestuurders. Als je met besmettingen en uitbraken geconfronteerd wordt moet je toch altijd die draaiboeken volgen. Dat zit perfect in elkaar, daar is over nagedacht, dat heeft de test van de realiteit doorstaan. Stick to the plan, blijf bij die draaiboeken en die protocollen, want in het andere geval veroorzaak je niet alleen wat paniek maar zorg je er ook voor dat de werkdruk ongelooflijk wordt verhoogd voor bepaalde groepen, zoals de eerstelijnszorg en de CLB’s.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, u zegt dat u hoopt dat binnen enkele maanden de werklast lager zal zijn. We hopen dat natuurlijk allemaal. Ik denk ook dat er op een aantal punten wellicht nog efficiënter kan worden gewerkt.

Mijn punt is nu net dat ik vrees dat we over enkele maanden nog altijd met veel werk gaan zitten voor die CLB's, en dat de opgelopen achterstand nog veel tijd gaat vergen. Grosso modo zullen we over enkele maanden helemaal niet met een structurele werklastvermindering zitten, ook al gaat het dan, hout vasthouden, beter met het virus.

Wij tellen 72 CLB's in Vlaanderen en Brussel, en die omkaderen ongeveer 1,2 miljoen leerlingen. Ik ben eens gaan kijken in het laatste verslag dat ik gevonden heb, 'CLB in cijfers', over de middelen die ze hebben. In die 72 CLB's werken 236 voltijdsequivalenten, en dat is eigenlijk het laagste cijfer van de laatste tien jaar. Dus we gaan jaar na jaar achteruit terwijl de leerlingenpopulatie over diezelfde periode met meer dan 10 procent gegroeid is. En de leerlingenpopulatie met extra zorg, de gewogen leerlingen, is gegroeid met 8,5 procent. Zoals u weet pleit ik toch voor een structurele financiering van de CLB's in de toekomst. Dat lijkt me cruciaal in de nazorg van deze crisis, en op langere termijn in de taken die zij doen rond het welzijn van de leerlingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vraag naar flexibeler voorwaarden voor het aanbieden van een tijdelijke andere opdracht
– 1664 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, collega's, het verlof voor tijdelijke andere opdracht bestaat al enige tijd, het wordt de TAO-opdracht genoemd. Het laat leerkrachten en schooldirecties toe om leerkrachten tijdelijk te belasten met een opdracht waarvoor de leerkracht niet vast benoemd is, of waarin een vaste benoeming onmogelijk is.

Sinds 1 september 2018 zijn ook opdrachten in de centra voor basiseducatie hierin opgenomen.

Deze maatregel is gemaakt om schoolpersoneel met meer flexibiliteit te kunnen inzetten op de school. Het systeem heeft ondertussen duidelijk zijn populariteit bewezen. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) meldt dat in het schooljaar 2018-2019 22.744 personeelsleden in het kader van een tijdelijke andere opdracht werkten.

Daarnaast meldt het jaarverslag van AGODI dat er een nood is aan meer versoepeling en flexibiliteit in de voorwaarden om een TAO toe te passen. Zo kan de reglementering beter tegemoetkomen aan de noden in het onderwijsveld.

Minister, hoe staat u tegenover de vraag in het jaarverslag van AGODi om de voorwaarden voor een TAO te versoepelen? Wilt u het thema aanraken in overleg met de vakorganisaties en de onderwijsverstrekkers? Op welke manier lijkt het u mogelijk om de voorwaarden voor een TAO te versoepelen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het systeem van de TAO's bestaat al sinds 1998. In die term zitten twee cruciale elementen. Ik veronderstel dat de vraag naar flexibilisering daar op slaat. Het verlof TAO kan enkel worden opgenomen op voorwaarde dat de inrichtende macht waar het personeelslid benoemd is dat verlof toestaat. Het is tijdelijk van aard. De andere opdracht kan pas toegewezen worden als er geen andere tijdelijke personeelsleden zijn die voorrangsrechten kunnen inroepen.

Op basis van die principes zie ik niet onmiddellijk in hoe dan kan worden versoepeld of gewijzigd. Als we dat soort verlof niet meer laten afhangen van de toestemming van de inrichtende macht, dan is het een eenzijdig recht van een personeelslid, waarbij de schoolorganisatie in de problemen dreigt te komen. Dat zou betekenen dat een personeelslid op eigen houtje op elk moment de betrekking waarin hij of zij vastbenoemd is kan verlaten om elders tijdelijk een andere opdracht op te nemen. Dat kan niet de bedoeling zijn van het systeem. Daarenboven is tijdelijke arbeidsmobiliteit in geen enkele organisatie op de arbeidsmarkt een eenzijdig recht van een werknemer. Ik zie niet in waarom het onderwijs daarvan zou afwijken.

Het principe dat de TAO pas kan worden opgenomen als er geen andere personeelsleden voorrang kunnen inroepen, zorgt er dan weer voor dat tijdelijke personeelsleden eerst alle kansen krijgen op een aanstelling in een vacante betrekking en niet steeds als vervanger aan de slag moeten gaan. Dit geeft hun ook de nodige kansen op een stabiele tewerkstelling en uitzicht op een vaste benoeming.

Dit principe versoepelen door bijvoorbeeld een vastbenoemd personeelslid via een TAO ook nog eens voorrang te geven op een tijdelijk personeelslid voor een aanstelling in een andere opdracht, lijkt mij toch een stap te ver. Dat zorgt er in de praktijk voor dat jongeren worden opzijgeschoven. En dan zit je in de discussie over de aantrekkelijkheid en zekerheid van de job.

Het verlof TAO zorgt ervoor dat het vastbenoemde personeelslid te allen tijde zijn vaste benoeming en betrekking behoudt, terwijl hij de tijdelijke opdracht opneemt en daarenboven ook nog eens doorbetaald blijft als vastbenoemd personeelslid. Ik vind dat dit al afdoende flexibel is.

Ten slotte kan een vastbenoemd personeelslid zelf kiezen voor meer flexibiliteit door gebruik te maken van het verlof 'afwezigheid voor verminderde prestaties', om zo tijdelijk in een andere opdracht aan de slag te gaan. Tijdens die afwezigheid wordt hij of zij immers als een volwaardig tijdelijk personeelslid beschouwd en kan hij ten volle de concurrentie aangaan met andere tijdelijke personeelsleden. Ten slotte is het zo dat hij of zij tijdens dit verlofstelsel ook zijn onderliggende vaste benoeming gedurende maximum vijf schooljaren behoudt, zodat hij of zij ook steeds kan terugkeren naar de zekerheid van die aanstelling.

Gegeven die overwegingen, ben ik niet onmiddellijk geneigd om in te grijpen in functie van de flexibilisering of versoepeling ten aanzien van die twee hoofdprincipes.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik kom met de vraag, omdat uit de audit van het Rekenhof van 2016 inderdaad bleek dat er, wat het personeelsstatuut betreft, een vrij groot oneigenlijk gebruik is van de TAO-regeling en dat die eigenlijk niet in overeenstemming is met hoe de regels nu bepaald zijn. De rechtspositieregeling wordt dan ook het best aan de praktijk aangepast. Dat is wat er in die audit van het Rekenhof staat: het wordt vandaag veel ruimer toegepast en veel ruimer ingezet, vanuit een dynamisch personeelsbeleid, uiteraard altijd in overleg en met toestemming. Maar het is natuurlijk niet logisch dat het vandaag naar mogelijkheden in rechtspositieregeling beperkt is en dat het in de praktijk veel ruimer wordt ingezet en in die zin wordt

aangepast. Dat is het voorstel zoals het door het Rekenhof naar voren wordt gebracht en het is ook het voorstel van AGODI. Dat is de vraag: of het in die zin in overeenstemming kan worden gebracht met de toepassing in de praktijk.

Karolien Grosemans (N-VA): Als ik het goed begrijp – want ik vind het een nogal technische vraag, collega Brouns – zijn er enkele redenen om toch terughoudend te zijn om dat systeem van verlof, van TAO, te versoepelen. Als we zouden versoepelen door die voorrang te laten vallen, zou dat concreet betekenen dat de kansen van tijdelijke personeelsleden op een aanstelling of een eventueel vaste benoeming, zouden verkleinen. Dat lijkt me geen goede zaak.

En tenslotte, als we van dat verlof een eenzijdig recht maken, heb ik begrepen dat we het de schooldirecteurs echt heel moeilijk zouden maken om alles georganiseerd te krijgen. Laat dat nu net datgene zijn wat we een paar vragen geleden hebben behandeld: dat we hun taak zeker niet willen verzwaren, maar eerder verlichten. De N-VA-fractie vraagt daarom om heel voorzichtig zijn met de vraag om het TAO-statuut te versoepelen.

Ik heb één extra vraag, maar dat is misschien eerder een schriftelijke vraag. Minister, hebt u er een idee van hoe frequent er wordt gebruikgemaakt van dat TAO-verlof?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb niet onmiddellijk cijfers voorhanden, excuus. Ik zou het moeten navragen. Ik besef ook dat het ter sprake komt in het kader van het jaarverslag van AGODI. Het is ook zo dat een van de sociale partners een voorstel in die zin heeft ingediend. Maar opnieuw: dat zou dermate ingrijpen op de arbeidsmobiliteit en dus ook op de arbeidsorganisatie van de scholen, dat het voor de directie echt heel moeilijk wordt. Als het een eenzijdig recht wordt dat je te allen tijde kunt claimen zonder dat er enige instemming is van de onderwijsinstelling waar je momenteel vastbenoemd bent, vrees ik echt voor instabiliteit. En dat kunnen onze scholen en directies absoluut missen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dat begrijp ik, minister. Maar zoals ik heb aangegeven, en zoals u zelf hebt gezegd: het komt jaarlijks terug in het verslag van AGODI, als een opmerking van het Rekenhof, om het in overeenstemming te brengen met de praktijk wat de rechtspositieregeling betreft. Daarom stel ik de vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de verbreding en verdieping van de exploratietool Columbus
– 1670 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): We kennen allemaal Columbus, de exploratietool voor jongeren. Het was voormalig onderwijsminister Crevits die de opdracht gaf aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen om dit instrument te ontwikkelen, in nauw overleg met SOHO (secundair onderwijs - hoger onderwijs). Sinds 2016 kan die tool worden ingezet voor voorlaatste- en laatstejaarsstudenten in het secundair onderwijs.

Er is in de huidige tool voor de meeste modules vergelijkende feedback voorzien. Leerlingen kunnen momenteel hun score vergelijken met die van succesvolle studenten uit het eerste jaar professionele en academische bachelor.

Uit onderzoek is gebleken dat het instrument succesvol is en de resultaten een duidelijk verband houden met de studieresultaten. Het is dan ook goed dat deze Vlaamse Regering hier verder op wil inzetten.

Op voorstel van de minister besliste de Vlaamse Regering op 22 januari 2021 om in uitvoering van de beheersovereenkomst jaarlijks een subsidie toe te kennen. In 2021 wordt 250.000 euro toegewezen.

Bij de aankondiging om met de subsidie het instrument te verbeteren en te verbreden, wordt aangegeven dat in de toekomst ook oriëntatie richting graduaatsopleidingen mogelijk wordt. Columbus is vandaag ook vrij uniform voor alle scholieren en daarom zal er een proef op maat komen voor het bso en tso. Tot slot zal de tool volledig digitaal en van thuis uit kunnen gebeuren.

Op welke manier zal de vernieuwde proef meer op maat gemaakt worden van studenten uit het bso en tso? Werd de kwaliteit van de oriëntatie van deze leerlingen als onvoldoende geëvalueerd? Is er ook specifieke aandacht voor scholieren uit het kso?

Wordt verder ingezet op de uitwerking van de voorziene trainingspakketten ter versterking van bepaalde vaardigheden gemeten in Columbus?

Hoe ziet u de aangekondigde verbeterde begeleiding voor leerlingen die overstappen naar de arbeidsmarkt?

De tool bereikt momenteel 30 procent van de leerlingen. Ziet u kansen om nog meer scholen te overtuigen dit instrument in te zetten? Zult u via de onlineversie leerlingen toelaten individueel deel te nemen? Zo ja, hoe ziet u het ruimere keuzetraject, de procesgerichte aanpak en de rol van de begeleider?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Columbus is een breed exploratie-instrument voor zowel aso, tso, bso als kso. Het peilt momenteel niet alleen naar interesses voor academische activiteiten en beroepen, maar eveneens naar activiteiten en beroepen die volgen op een professionele, technische of praktijkgerichte opleiding. Er zijn geen aparte instrumenten voor bso, tso noch voor kso. Columbus is in de eerste plaats gericht op die leerlingen die de overstap naar het hoger onderwijs beogen, los van de onderwijsvorm die ze al gevolgd hebben. Alle leerlingen kunnen de oriënteringsproef afleggen, ze zullen altijd feedback krijgen over het te verwachten traject in het hoger onderwijs.

Op individueel niveau is de oriënteringsproef dus wel degelijk bruikbaar voor elke studiekiezer die hoger onderwijs overweegt. Dat de aard van de feedback op groepsniveau zal verschillen is logisch en wenselijk.

Columbus werd opgestart nog voor de graduaatsopleidingen ingekanteld werden in het hoger onderwijs. Ondertussen is de eerste generatie jongeren die destijds de Columbusproef heeft afgelegd ook afgestudeerd in het hoger onderwijs. Zo hebben we nu veel nieuwe informatie die kan helpen om het oriëntatie-instrument effectief te verfijnen, en om ook de verwachtingen voor nieuwe opleidingen te kunnen bepalen.

Er worden dan ook vier concrete wijzigingen onderzocht. Eén, de differentiatie in het onderdeel wiskunde wordt mogelijk. Tot nu toe was Columbus vrij uniform voor

alle scholieren, of ze nu in het aso, bso, kso of tso zaten. Er wordt al eens geklaagd dat het wiskundeniveau in de Columbusproef veel te hoog ligt en dus was afgestemd op het aso en minder geschikt voor bso, kso en tso en dat dit demotiverend werkt. Er worden daarom verschillende wiskundepakketten onderscheiden. Het meer gevorderd pakket was vooral essentieel voor oriëntering richting STEM-opleidingen (science, technology, engineering and mathematics). Leerlingen uit minder wiskundige richtingen die in het hoger onderwijs ook niet willen kiezen voor een opleiding waarin wiskunde een sterke rol speelt, kunnen nu enkel het basispakket invullen. De feedback zal daar dan ook aan aangepast zijn.

Twee, er zal ook richting graduaatsopleidingen georiënteerd worden. Op dit moment is het zo dat er enkel richting professionele en academische bachelor-opleidingen wordt georiënteerd. Nu de graduaatsopleidingen in het hoger onderwijs zijn ingekanteld, worden die daaraan toegevoegd.

Drie, scholieren die eventueel meteen kunnen overstappen naar de arbeidsmarkt krijgen betere informatie.

De hoofdfocus van het instrument blijft liggen op het pad richting het hoger onderwijs, maar we bekijken ook of er misschien meer ondersteuning kan worden geboden voor wie zich niet naar het hoger onderwijs, maar naar de arbeidsmarkt wil oriënteren.

Vier, de informatie van de generaties studenten die, zoals ik heb gezegd, de Columbusproef vroeger hebben afgelegd, gaan we gebruiken om alles op punt te stellen. Dat is de eerste generatie die ze volledig heeft doorlopen en die perfect feedback kan verschaffen.

Het klopt dat vandaag nog 30 procent van de leerlingen gebruikmaakt van dat oriënteringsinstrument. Dat is mede doordat de feedback die de studiekiezers kregen, de voorbije jaren noodzakelijkerwijs beperkter was dan in het eindproduct. Dat is net omdat men eerst moet onderzoeken hoe studenten met een bepaald Columbusprofiel het doen in het hoger onderwijs. Nu we daar de eerste feedback van kunnen krijgen, verhoogt de meerwaarde van het instrument substantieel en we gaan ervan uit dat we door die terugkoppeling en de aanpassing de participatiegraad kunnen doen toenemen. We zijn ook in overleg met de koepels om te bekijken hoe we meer leerlingen kunnen bereiken.

De trainingspakketten die werden ontwikkeld, zijn nog altijd up-to-date en staan ook op de website van Columbus. Momenteel zijn er geen concrete plannen om nieuwe trainingspakketten te ontwikkelen aangezien er op die website een breed aantal tools gratis beschikbaar is voor iedereen. Het is ook de bedoeling dat het onderwijsveld zelf met de Columbusinformatie aan de slag gaat in functie van een verbetering van de remediëring voor studenten die kijken richting het hoger onderwijs.

Belangrijk om mee te geven in het kader van de coronapandemie, is dat er ook werk is gemaakt van de wijze waarop Columbus ook op individuele basis kan worden ingevuld en begeleid. In het kader van de lockdown hebben we dat ook gehad. Ook toen hebben we gezegd: het is niet omdat er geen klassikale of schoolse begeleiding is, dat je je niet kunt bedienen van dat instrument. In functie van het individueel gebruik van dat instrument zijn er wat aanpassingen doorgevoerd, maar het blijft nog altijd aanbevolen om dat instrument klassikaal te gaan benutten en in te vullen zodoende dat ook de nodige duiding kan worden gegeven. Dat is op bepaalde momenten niet mogelijk geweest. We gaan nog altijd uit van een online klassikaal invulmoment, maar de individuele invulling zou alleszins verbeterd moeten zijn.

Op https://columbus.onderwijskiezer.be is er nieuwe informatie beschikbaar met een corona-update van de voorbeeldtrajecten waarbij wordt aangegeven welke onderdelen je thuis kunt invullen en welke bij voorkeur op school plaatsvinden bij code geel/oranje. Als je dan toch een onderscheid moet of kunt maken, wordt er aangeduid: het is misschien beter dat je die specifieke delen klassikaal invult en er resten nog andere zaken die op individuele basis kunnen worden aangevuld.

Los daarvan blijft natuurlijk ook het coachinggesprek belangrijk. Je hebt wel de onderwijskiezer en het digitale aanbod, maar het coachinggesprek tussen de school en de leerling over een toekomstige studiekeuze blijft nog altijd essentieel. De leerkrachten en de scholen kennen de leerlingen het beste en weten wat hun potentieel is. Niet alleen kennis en talenten, maar ook karakters verschillen. Dat is ook iets wat graag in de weging wordt meegegeven.

We willen die Columbustool natuurlijk breder verspreid zien. We gaan er ook voor zorgen dat er meer communicatie-initiatieven gebundeld worden, bijvoorbeeld via Klasse, via Schooldirect, via nieuwsbrieven van de onderwijsverstrekkers, via de website en de Facebookpagina van Columbus. Daar gaan we blijven proberen om scholen en leerlingen warm te maken voor dat instrument, dat een goed instrument is en blijft in functie van het ondersteunen van die studiekeuze.

Er is ook een draaiboek beschikbaar voor scholen en leerkrachten over de manier waarop ze Columbus moeten gebruiken in de klas. Ook het overlegplatform Studiekeuze van Secundair Onderwijs naar Hoger Onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) zorgt altijd voor een permanente opvolging.

Tot slot is Columbus een onderdeel van die viertrapsraket om jongeren goed voor te bereiden op hun toekomst. Naast het advies van de klassenraad, de deelname aan een verplichte, niet-bindende toelatingsproef en een snel heroriënterings-traject wanneer de student niet slaagt, moet Columbus er mee voor zorgen dat de studie-efficiëntie verhoogt, het aantal ontgoochelingen beperkt blijft en uiteindelijk de kosten voor de student en de maatschappij dalen. De bedoeling is echt een win-win op al die verschillende niveaus.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Dank u, minister, voor het uitgebreide antwoord. Ik blijf vooral schrikken van die 30 procent. Ik vind dat toch nogal laag, omdat – ik kan natuurlijk niet voor iedereen spreken – het geloof in die Columbusproef vrij groot is. Het succes ervan is toch eigenlijk ook vrij groot. De toegang is eigenlijk ook relatief gemakkelijk. Waarom zou u dit dan niet gebruiken? In die zin geeft u aan dat de feedback versterkt zal worden en dat dit de scholen wat meer zal aanzetten om die ook te gebruiken en misschien ook individueel gebruik aan te moedigen. Maar, er moeten toch nog redenen zijn waarom die 70 procent dat niet gebruikt. Dan gaat het toch vooral over onbekend terrein, en dan lijkt het me zeker goed, minister, mocht u daar nog verder inzetten om het onbekende terrein bekender te maken, richting die scholen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel, minister, voor het inderdaad uitgebreide antwoord. Wij zijn als N-VA altijd voorstander geweest voor een goede oriëntatie en om daarin alle instrumenten te gebruiken die zinvol zijn voor studenten. Columbus is er zo een. Ik hoop – en ik treed mijn collega bij – dat nog veel meer scholen en veel meer studenten er gebruik van maken om inderdaad aanvullende info te brengen bij alle andere info die er is. Ik vind dat we die kans moeten grijpen.

Twee, het verbreden en ook de link naar de arbeidsmarkt vind ik goed. Waarom is dat belangrijk? Om ook aan leerlingen in tso en bso, en zeker ook in de doorstroom,

aan te duiden dat gaan verder studeren belangrijk is. Maar voor een groot aantal leerlingen is gaan werken ook belangrijk en dat daar ook interessante info voor hen uit kan komen. Dat werkt motiverend en waarderend. Dat is een belangrijk gegeven, ook dat dat individueel ingezet kan worden.

Hebt u ook al enig zicht wanneer die koppeling met de arbeidsmarkt gerealiseerd wordt? Is daar eventueel een aantakking op de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) een interessante piste om direct te begeleiden naar werk voor die leerlingen die daar wat moeilijkheden mee hebben?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u voor die laatste nuttige suggestie. We willen inderdaad proberen te zorgen voor die toeleiding – dat is nog niet volledig afgeklopt voor alle duidelijkheid. Als we die toeleiding zouden willen doen, niet alleen naar hoger onderwijs, maar ook naar de arbeidsmarkt, dan denk ik dat de betrokkenheid van VDAB wel interessant kan zijn en dat we daar minstens ook een soort doorverwijzingsfunctie zouden moeten kunnen realiseren.

Ik ben het eens met u, mijnheer Warnez, als u zegt 'al bij al toch nog een beperkt succes'. Ik vind dat eigenlijk ook. Het is gratis, er is www.onderwijskiezer.be, hoe eenvoudig kan het zijn? Het is toch zo'n cruciale keuze, dus je kan toch maar beter alle raadgevingen meenemen bij het bepalen van je studiekeuze. Er hebben vierhonderd scholen deelgenomen. Dat is 30 procent van alle laatstejaars.

Ik ga er wel van uit dat scholen nog meer belang hechten aan het individuele gesprek als zijnde richtinggevend. Dat zal ongetwijfeld wel, maar het ene sluit absoluut het andere niet uit. Nu die eerste cohorte is afgestudeerd en kan getuigen over de accuraatheid van de richtinggeving via die Columbusproef, hoop ik vooral dat we daar wat meer mee aan de slag kunnen. We moeten ze misschien in de communicatie en de promotie nog een tikje meer sexy maken en benadrukken dat dit instrument ook kan worden gebruikt buiten de klassikale context. Ik begrijp dat als men in de scholen op dat vlak bepaalde geplogenheden heeft, je daar niet tegen moet gaan vechten, maar dat je scholieren ook wel individueel kunt mobiliseren. Misschien moeten we meer communicatie gaan voeren richting individuele scholieren en niet alleen via de scholen. Je kunt bijvoorbeeld via de sociale media perfect de doelgroep targeten. Misschien is dat wel een goed idee, gelet op het gegeven dat Columbus een Facebookpagina heeft. Nu ben ik echt al in het hele operationele verhaal, maar dat lijkt mij wel een mogelijkheid.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Het is duidelijk dat het een goede aanvullende tool is om een goede studiekeuze te maken, maar dat de communicatie misschien nog iets sterker mag. Alleen daarvoor is het goed dat we het hier nog eens hebben besproken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.